

EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2014.3.24.
COM(2014) 180 final

ANNEXES 1 to 5

MELLÉKLETEK

a következőhöz:

Javaslat

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS RENDELETE

az ökológiai termelésről és az ökológiai termékek címkézéséről, valamint a(z) XXX/XXX európai parlamenti és tanácsi rendelet [a hatósági ellenőrzésekről szóló rendelet] módosításáról és a 834/2007/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről

{SWD(2014) 65 final}
{SWD(2014) 66 final}

I. MELLÉKLET

A 2. CIKK (1) BEKEZDÉSÉBEN EMLÍTETT EGYÉB TERMÉKEK

- élelmiszerként vagy takarmányként használt élesztők;
- sör;
- matétea;
- kávé-, tea- és matétea-kivonat, -eszencia és -koncentrátum és ezen termékeken vagy kávé, teán és matéteán alapuló készítmények; pörkölt cikória és más pörkölt pótkávé, valamint ezeknek kivonata, eszenciája és koncentrátuma;
- gyümölcsnektárok;
- kakaómassza, kakaóvaj, kakaósír, kakaóolaj és kakaópor; csokoládé és egyéb kakaótartalmú ételkészítmények;
- cukoralapú édességek;
- gabona-, liszt-, keményítő- vagy tejkészítmények; cukrászati termékek;
- levesek;
- szószok, mártások;
- készételek;
- jégkrém;
- ízesített joghurtok, joghurtok hozzáadott gyümölccsel, diófélékkel vagy kakaóval;
- tengeri só;
- természetes mézgák és gyanták;
- virágpor;
- méhviasz;
- illóolajok;
- szeszes italok, feltéve, hogy az előállításuk során használt etil-alkohol kizárólag mezőgazdasági eredetű.

II. MELLÉKLET

A III. FEJEZETBEN EMLÍTETT EGYEDI TERMELÉSI SZABÁLYOK

I. rész: Növénytermesztési szabályok

A 7–10. cikkben megállapított termelési szabályokon kívül az e részben meghatározott szabályok alkalmazandók az ökológiai növénytermesztésre.

1. Általános követelmények

- 1.1. Nem megengedett a hidroponikus termesztés, amely a növénytermesztés azon módja, amikor a növények kizárólag tápoldatban vagy semleges tápközegben gyökereznek, amelyhez tápoldatot adtak.
- 1.2. Valamennyi alkalmazott növénytermesztési technológiának környezetszennyezést elkerülő vagy minimálisra csökkentő módszereken kell alapulnia.
- 1.3. Átállás
 - 1.3.1. Ahhoz, hogy a növényeket és növényi termékeket ökológiai lehessen tekinteni, az e rendeletben foglalt termelési szabályokat a mezőgazdasági parcellákra az átállási időszak folyamán a vetést megelőzően legalább kétéves átállási időszakon keresztül, a legelő vagy évelőtakarmány-termő parcellák esetében az ökológiai termelésből származó takarmányként történő felhasználása előtt legalább két évvel, illetve a takarmányoktól eltérő évelő növények esetében az ökológiai termékek első betakarítása előtt legalább három évvel alkalmazni kell.
 - 1.3.2. Az illetékes hatóság azokban az esetekben, amikor a földterület ökológiai termelésre nem engedélyezett termékekkel szennyeződött, dönthet úgy, hogy az átállási időszakot az 1.3.1. pontban megadott időszakhoz képest meghosszabbítja.
 - 1.3.3. Az ökológiai termesztésre nem engedélyezett termékkel történő kezelés esetén az illetékes hatóságnak az 1.3.1. pontnak megfelelően egy új átállási időszakot kell előírnia.

Ez az időszak az alábbi két esetben lerövidülhet:

 - a) a tagállam illetékes hatósága által kötelezően előírt, a kártevők vagy a gyomok – a zárlati károsítókat, illetve az idegenhonos özönfajokat is beleértve – féken tartását célzó intézkedés részeként ökológiai termesztéshez nem engedélyezett termékkel történő kezelés;
 - b) a tagállam illetékes hatósága által jóváhagyott tudományos vizsgálatok részeként ökológiai termesztésre nem engedélyezett termékkel történő kezelés.
 - 1.3.4. Az 1.3.2. és az 1.3.3. pontban felsorolt esetekben az átállási időszak hosszát a következő tényezők figyelembevételével kell meghatározni:
 - a) a szóban forgó termék lebomlási folyamatának garantálnia kell, hogy az átállási időszak végére a talajban vagy – évelő kultúrák esetében – a növényben a szermaradékok mennyisége jelentéktelen lesz;
 - b) a kezelést követően betakarított termés ökológiai termelésre történő utalással nem értékesíthető.
 - 1.3.5. Az ökológiai állattartásra szánt földterületre vonatkozó sajátos átállási szabályok a következők:

- 1.3.5.1. Az átállási szabályok a termelőegység állati takarmány előállítására használt összterületére vonatkoznak.
- 1.3.5.2. Az 1.3.5.1. pontban foglalt rendelkezések ellenére az átállási időszak egy évre csökkenthető a legelők és a nem növényevő fajok által használt szabadtéri területek tekintetében.
- 1.4. A növények eredete a növényi szaporítóanyagokat is beleértve
- 1.4.1. A növények és növényi termékek előállításához kizárólag ökológiai módon előállított növényi szaporítóanyag használható. E célból a növényi szaporítóanyagként történő felhasználásra szánt növények, valamint adott esetben az anyanövények termesztésének az e rendeletben megállapított szabályokkal összhangban legalább egy generáción keresztül kell folynia, ami élő szabadföldi kultúrák esetén legalább két vegetációs időszakon ölel át.
- 1.4.2. A nem ökológiai termeléssel előállított növényi szaporítóanyag használata
- Nem ökológiai termeléssel előállított növényi szaporítóanyagot csak akkor lehet felhasználni, ha az egy ökológiai gazdálkodási módszerekre átváltó termelőegységből származik, vagy ha a kutatás, kiscellás szántóföldi kísérlet során történő vizsgálat vagy a genetikai erőforrások megőrzése érdekében a felhasználás indokolt, és azt a tagállam illetékes hatósága jóváhagyta.
- 1.5. Talajkezelés és tápanyag-utánpótlás
- 1.5.1. Az ökológiai növénytermesztés során olyan földművelési és növénytermesztési gyakorlatot kell alkalmazni, amely fenntartja vagy növeli a talaj szervesanyag-tartalmát, fokozza a talajstabilitást és a talaj biodiverzitását, valamint megelőzi a talajtömörödést és a talajeróziót.
- 1.5.2. A talaj termőképességét és biológiai aktivitását többéves vetésforgóval kell fenntartani és növelni, ami vonatkozik a hüvelyesekre és más zöldtrágya-növényekre is, valamint a szerves trágya vagy az ökológiai termelésből származó – mindkét esetben lehetőség szerint komposztált – szerves anyagok alkalmazásával.
- 1.5.3. Ha a növények tápanyagigényét az 1.5.1. és az 1.5.2. pontban foglalt intézkedésekkel nem lehet kielégíteni, kizárólag a 19. cikk értelmében az ökológiai termelésben engedélyezett tápanyag-utánpótló és talajjavító szerek használhatók és csakis a szükséges mértékben.
- 1.5.4. Egy mezőgazdasági üzemben használt szerves trágya összmenyisége a 91/676/EGK tanácsi irányelvben¹ meghatározottak szerint nem haladhatja meg az évi 170 kg nitrogénmenyiséget a használt mezőgazdasági terület egy hektárára vetítve. Ez a korlátozás kizárólag az istállótrágyára, a szárított istállótrágyára, a szárított baromfitrágyára és a komposztált állati ürülékre vonatkozik, ideértve a baromfitrágyát, a komposztált istállótrágyát és a folyékony állati ürüléket is.
- 1.5.5. Az ökológiai gazdaságok írásbeli együttműködési megállapodásokat kizárólag az ökológiai termelési szabályoknak megfelelő más gazdaságokkal és vállalkozásokkal köthetnek az ökológiai termelésből származó többlettrágya elhelyezésének céljából. Az 1.5.4. pontban meghatározott felső határértéket az együttműködésben részt vevő összes ökológiai gazdálkodást folytató termelőegység alapján kell kiszámítani.

¹ A Tanács 1991. december 12-i 91/676/EGK irányelve a vizek mezőgazdasági eredetű nitrátszennyezéssel szembeni védelméről (HL L 375., 1991.12.31., 1. o.).

- 1.5.6. Mikroorganizmus-készítmények is alkalmazhatók a talaj általános állapotának vagy a talaj, illetve a növények tápanyagellátásának javítása céljából.
- 1.5.7. Komposztaktiváláshoz megfelelő növényi alapú készítmények vagy mikroorganizmus-készítmények is alkalmazhatók.
- 1.5.8. Ásványi eredetű nitrogén tápanyag-utánpótló szerek nem alkalmazhatók.
- 1.6. A kártevők és a gyomok elleni védekezés
- 1.6.1. A kártevők és gyomnövények által okozott károk megelőzése elsősorban a következők által nyújtott védelemre támaszkodik:
- természetes ellenségek;
 - fajok és fajták vagy heterogén szaporítóanyag kiválasztása;
 - vetésforgó;
 - termesztési technológiák, mint például a biofumigáció; és
 - hőkezelési eljárások, mint például a szolarizáció és sekély talajgőzölés (legfeljebb 10 cm-es mélységben).
- 1.6.2. Amennyiben a növényeket az 1.6.1. pontban foglalt intézkedésekkel nem lehet megfelelően megvédeni a kártevőktől, vagy amennyiben a növénykultúrát igazolt veszély fenyegeti, kizárólag azok a termékek használhatók – és csakis a szükséges mértékben – amelyeknek használata a 19. cikk szerint az ökológiai termelésben engedélyezett.
- 1.6.3. A csapdáknak illetve a légtértelítéshez használt adagolóberendezéseknek – a feromonadagolók kivételével – meg kell akadályozniuk, hogy az anyagok kikerüljenek a környezetbe, és érintkezésbe kerüljenek az ott termesztett növényekkel. Használat után gondoskodni kell a csapdák begyűjtéséről és biztonságos ártalmatlanításáról.
- 1.7. A tisztításhoz és fertőtlenítéshez használt termékek
- A tisztításhoz és fertőtlenítéshez kizárólag azok a tisztító- és fertőtlenítőszer alkalmazhatók a növénytermesztésben, amelyek ökológiai termelésben való használatát engedélyezték a 19. cikk szerint.

2. Konkrét növényekre és növényi termékekre vonatkozó követelmények

2.1. A gombatermesztésre vonatkozó szabályok

A gombatermesztésben csak olyan termesztközeg használható, amely kizárólag a következő összetevőkből áll:

- a) istállótrágya és állati ürülék:
- i. ökológiai termelést folytató mezőgazdasági üzemből; vagy
 - ii. az 1.5.3. pontban foglaltak, kizárólag amikor az i. pontban említett termék nem áll rendelkezésre, feltéve, hogy az istállótrágya és az állati ürülék – a takaróanyagot és az esetlegesen hozzáadott vizet figyelmen kívül hagyva – nem haladja meg a termesztközeg összes összetevője komposztálás előtti tömegének 25 %-át;
- b) az ökológiai termelési szabályok szerint termelő mezőgazdasági üzemből származó, az a) pontban említettektől eltérő mezőgazdasági eredetű termékek;

- c) vegyszerrel nem kezelt tűzeg;
- d) a kivágás után vegyszerrel nem kezelt fa;
- e) az 1.5.3. pontban említett ásványi anyagok, víz és talaj.

2.2. A vadon termő növények begyűjtésére vonatkozó szabályok

A természeti területeken, erdőkben és mezőgazdaságilag művelt területeken vadon termő növények és azok részeinek gyűjtése ökológiai termelési módnak tekinthető, feltéve, hogy:

- a) az érintett területeket a begyűjtést megelőző legalább hároméves időtartam alatt a 19. cikk szerint ökológiai termelésben való használatra engedélyezett termékeken kívül mással nem kezelték;
- b) a begyűjtés a természetes élőhely egyensúlyát vagy a gyűjtőterületen élő fajok fennmaradását nem befolyásolja.

II. rész: Állattartási szabályok

A 7., 8., 9. és 11. cikkben megállapított termelési szabályokon kívül az e részben meghatározott szabályok alkalmazandók az állattartásra.

1. Általános követelmények

- 1.1. Tilos a földterület nélküli állattartás, amelynek során az állattartó mezőgazdasági termelő nem művel mezőgazdasági földterületet és nem kötött írásos együttműködési megállapodást egy másik mezőgazdasági termelővel.
- 1.2. Átállás
 - 1.2.1. Az átállási időszak legkorábban akkor kezdődik, amikor a mezőgazdasági termelő bejelenti tevékenységét az illetékes hatóságoknak, és gazdasági vállalkozását aláveti az ellenőrzési rendszernek az e rendelettel összhangban.
 - 1.2.2. Az állattartás típusára vonatkozó átállási időszakok a 2. pontban kerülnek meghatározásra.
 - 1.2.3. Az átállási időszak alatt az állatok és az előállított állati termékek nem hozhatók forgalomba ökológiaiként.
 - 1.2.4. Az állatok és állati termékek akkor tekinthetők az átállási időszak végén ökológiaiként, ha a teljes termelőegységet – így az állatállományt, a legelőt vagy a takarmányozásra használt területet – egyidejűleg állítják át.
- 1.3. Az állatok származása
 - 1.3.1. Az ökológiai tartású állatoknak ökológiai mezőgazdasági üzemben kell születniük és nevelkedniük.
 - 1.3.2. A mezőgazdasági üzemben az átállási időszak kezdetén már meglévő állatok és a belőlük származó termékek a 2. pontban említett átállási időszak teljesítését követően tekinthetők ökológiaiként.
 - 1.3.3. Az ökológiai tartású állatok tenyésztésére vonatkozóan:
 - a) a szaporításnak természetes módszereken kell alapulnia; azonban engedélyezhető a mesterséges megtermékenyítés is;

- b) a szaporodást nem szabad hormonokkal vagy hasonló anyagokkal való kezeléssel befolyásolni, kivéve egy egyedi állat állatorvosi gyógykezelésének formájaként;
 - c) a mesterséges szaporítás egyéb formái, mint például a klónozás és az embrióátültetés, nem alkalmazhatók;
 - d) a fajtát oly módon kell megválasztani, hogy az hozzájáruljon az állatok szenvedésének megelőzéséhez és csonkításuk szükségének elkerüléséhez.
- 1.3.4. A fajták vagy tenyészetek kiválasztásakor figyelembe kell venni az állatoknak a helyi körülményekhez – jólétük veszélyeztetése nélkül – történő alkalmazkodásra való képességét, vitalitását és betegségekkel szembeni ellenálló képességét. Ezen túlmenően, a fajtákat és a tenyészeteket úgy kell megválasztani, hogy elkerülhetők legyenek az intenzív tartás keretében használt bizonyos fajtákra és tenyészetekre jellemző betegségek és egészségügyi problémák, például a sertés-stressz szindróma, a fakó-puha-vizenyős (PSE-)szindróma, a hirtelen halál, a spontán vetélés vagy a császármetszést igénylő nehéz ellés. Előnyben kell részesíteni az őshonos fajtákat és tenyészeteket.
- 1.3.5. Szaporítási célból a nem ökológiai módszerekkel nevelt állatokat akkor lehet bevenni a mezőgazdasági üzembe, ha az állatfajták az 1974/2006/EK bizottsági rendelet² IV. mellékletében leírtaknak megfelelően mezőgazdasági tevékenység szempontjából veszélyeztetettek, és ebben az esetben nem feltétlenül szükséges, hogy a fajta állatai nulliparák legyenek.
- 1.4. Élelmezés
- 1.4.1. Általános élelmezési követelmények
- Az élelmezésre vonatkozóan a következő szabályok alkalmazandók:
- a) az állatok takarmányát elsősorban az állatokat tartó mezőgazdasági üzemből vagy az ugyanabban a régióban lévő más ökológiai mezőgazdasági üzemekből kell beszerezni;
 - b) az állatokat olyan ökológiai takarmánnyal kell etetni, amely kielégíti az állatok fejlődésük különböző szakaszaiban felmerülő tápanyagszükségletét. A korlátozott etetés nem megengedett az állattartásban;
 - c) tilos az állatokat olyan körülmények között, illetve olyan étrenden tartani, amely vérszegénységet okozhat;
 - d) a hizlalási eljárásoknak a tenyésztési folyamat bármely szakaszában visszafordíthatóknak kell lenniük. A kényszertáplálás tilos;
 - e) a méhek kivételével az állatok számára folyamatos hozzáférést kell biztosítani legelőhöz vagy szálatakarmányhoz;
 - f) növekedésserkentők és szintetikus aminosavak nem használhatók;
 - g) a szopós állatokat egy minimális ideig lehetőleg anyatejjel kell táplálni;

² A Bizottság 2006. december 15-i 1974/2006/EK rendelete az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról szóló 1698/2005/EK tanácsi rendelet részletes alkalmazási szabályainak megállapításáról (HL L 368., 2006.12.23., 15. o.).

- h) ásványi eredetű takarmány-alapanyagok, takarmány-adalékanyagok, egyes, állatétellelmezési célra felhasznált termékek és technológiai segédanyagok kizárólag abban az esetben alkalmazhatók, ha ökológiai termelésben való használatukat a 19. cikk szerint engedélyezték.

1.4.2. Közös földterületen történő legeltetés és vándorlegeltetés

1.4.2.1. Az ökológiai tartású állatokat az alábbi feltételek mellett lehet közös földterületen legeltetni:

- a) a közös földterület teljes mértékben e rendelettel összhangban kezelik;
- b) a szóban forgó földterületet használó nem ökológiai tartású állatok olyan gazdálkodási rendszerből származnak, amely egyenértékű az 1305/2013/EU rendelet³ 28. és 30. cikkében előírtakkal;
- c) az ilyen földterületet használó ökológiai tartású állatokból készített termékek nem tekinthetők ökológiai gazdálkodásból származónak, kivéve, ha bizonyítható a nem ökológiai tartású állatoktól való megfelelő elkülönítésük.

1.4.2.2. A vándorlegeltetési időszak alatt – egyik legelőterületről a másikra történő hajtásuk során – az állatok legelhetnek nem ökológiai tartásra használt területen. A nem ökológiai eredetű - fű és egyéb növényzet formájában lévő - takarmány bevitelének időtartama, az oda- és a visszautat is beleszámítva nem haladhatja meg a 35 napot.

1.4.3. Átállási takarmány

1.4.3.1. Az átállásban lévő mezőgazdasági üzemekben az állatállomány ellátására használt összes takarmány átlagos mennyiségének legfeljebb 15 %-a származhat az állandó legelőkön, évelőtakarmány-termő parcellákon, illetve az ökológiai gazdálkodás keretében bevetett fehérjenövény-parcellákon történő legeltetésből, illetve az azokon történő betakarításból átállásuk első évében, amennyiben azok a gazdaság részét képezik. Az átállás első évében nyert takarmány nem használható fel feldolgozott ökológiai takarmányok előállításához. Ha átállási takarmány és az átállás első évében lévő parcellákról származó takarmány is felhasználásra kerül, akkor az ilyen takarmányok együttes százalékaránya nem haladhatja meg az 1.4.3.2. pontban rögzített százalékos határértékeket.

1.4.3.2. Az ökológiai mezőgazdasági üzemeknél a takarmányadagok átlagban legfeljebb 20 %-ig tartalmazhatnak az ökológiai termelésre való átállás második évéből származó takarmányt. Ha az átállásban lévő mezőgazdasági üzemekben az átállás időszakából származó takarmány magából az üzemből származik, ez a százalékarány 100 %-ra növelhető.

1.4.3.3. Az 1.4.3.1. és az 1.4.3.2. pontban szereplő adatokat évente, a növényi eredetű takarmány szárazanyagtartalmának százalékos arányaként kell kiszámítani.

1.4.4. Egyes takarmány-alapanyagok és anyagok használata a takarmányokban

Csak a 19. cikk szerint ökológiai termelésben engedélyezett állati eredetű ökológiai takarmányanyagok, takarmány-alapanyagok és takarmány-adalékanyagok használhatók fel az ökológiai takarmányok feldolgozása és az ökológiai tartású állatok takarmányozása során.

³ Az Európai Parlament és a Tanács 2013. december 17-i 1305/2013/EU rendelete az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból (EMVA) nyújtandó vidékfejlesztési támogatásról és az 1698/2005/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 347, 2013.12.20., 487 o.).

1.5. Egészségügyi ellátás

1.5.1. Betegségmegelőzés

1.5.1.1. A betegségmegelőzésnek a fajta- és vonalválasztáson, a tartási-gazdálkodási gyakorlatokon, kiváló minőségű takarmányon és az állatok testmozgásán, megfelelő állománysűrűségen, valamint a megfelelő és kielégítő, higiénikus körülmények közt való elhelyezésén kell alapulnia.

1.5.1.2. Az immunológiai állatgyógyászati készítmények használata megengedett.

1.5.1.3. Tilos a kémiai úton előállított, szintetikus allopatias állatgyógyászati készítmények és antibiotikumok megelőző kezelés keretében történő alkalmazása.

1.5.1.4. Tilos a növekedés- vagy termelésfokozó anyagok (így antibiotikumok, kokcidiosztatikumok és egyéb mesterséges növekedésserkentő anyagok) használata, valamint a hormonok és hasonló anyagok szaporodásszabályozásra vagy más célokra (például az ivarzás indukálása vagy szinkronizálása) történő használata.

1.5.1.5. Ha az állatállomány nem ökológiai termelőegységekből származik, a helyi körülmények függvényében egyedi intézkedéseket, például szűrővizsgálatot vagy karantént kell alkalmazni.

1.5.1.6. A tisztításhoz és fertőtlenítéshez kizárólag azok a tisztító- és fertőtlenítőszer alkalmazhatók az állattartó épületekben és létesítményekben, amelyek ökológiai termelésben való használatát engedélyezték a 19. cikk szerint.

1.5.1.7. Az épületeket, ólakat, karámkat, berendezéseket és eszközöket megfelelően tisztítani és fertőtleníteni kell az állatok közötti fertőzés és a betegséghordozó szervezetek elszaporodásának elkerülése érdekében. Az ürüléket, vizeletet és az el nem fogyasztott vagy kiömlött takarmányt szükség szerinti gyakorisággal kell eltávolítani a szagok minimálisra csökkentése, valamint a rovarok és rágcsálók odavonzásának megakadályozása érdekében. A rágcsálóirtók (kizárólag a csapdában használandók) és a 19. cikk szerint ökológiai termelésben való használatra engedélyezett termékek használhatók az állattartó épületekben és létesítményekben a rovarok és egyéb kártevők irtására.

1.5.2. Állat-egészségügyi kezelés

1.5.2.1. Ha az állat-egészségügyi betegségmegelőző intézkedések ellenére az állatok megbetegszenek vagy megsérülnek, haladéktalanul kezelni kell őket.

1.5.2.2. A betegség kezelését az állatok szenvedésének elkerülése érdekében haladéktalanul meg kell kezdeni; ha fitoterapiás, homeopátiás és egyéb készítmények alkalmazása hatástalannak bizonyul, szükség esetén és szigorú feltételek mellett állatorvosi utasítás alapján alkalmazhatók kémiai úton előállított szintetikus allopatias állatgyógyászati készítmények, beleértve az antibiotikumokat is. Különösen a kezelésekre és a várakozási időszakokra vonatkozóan kell megállapítani korlátozásokat.

1.5.2.3. A 19. cikk szerint ökológiai termelésben engedélyezett ásványi eredetű takarmány-alapanyagokat és tápértékkel rendelkező adalékanyagokat, valamint a fitoterapiás és homeopátiás készítményeket előnyben kell részesíteni a kémiai úton előállított, szintetikus allopatias állatgyógyászati készítményekkel és antibiotikumokkal szemben, feltéve, hogy ezek terápiás hatása az adott állatfaj esetében és a kezelést szükségessé tevő helyzetben hatékony.

- 1.5.2.4. A vakcinázás, az élősködők elleni kezelés és a kötelező mentesítési tervek kivételével, ha egy állat vagy állatok valamely csoportja 12 hónapon belül háromnál több alkalommal, vagy egy évnél rövidebb hasznos élettartamú állat esetében egynél több alkalommal kap kémiai úton előállított, szintetikus allopátiás állatgyógyászati készítménnyel – az antibiotikumokat is ideértve – végzett kezelést, az érintett állatok és a belőlük származó termékek nem értékesíthetők ökológiai termékként, és ezekre az állatokra alkalmazni kell a 1.2. és a 2. pontban említett átállási időszakokat.
- 1.5.2.5. Az állatnak az allopátiás állatgyógyászati készítménnyel szokásos alkalmazási feltételek mellett történő utolsó kezelése és az ilyen állatból ökológiai termelés keretében előállított élelmiszerek előállítására közötti várakozási idő a 2001/82/EK irányelv 11. cikkében előírt várakozási idő kétszerese, illetve előírt várakozási idő hiányában 48 óra.
- 1.5.2.6. Az uniós jog alapján az emberi és az állati egészség védelmében kötelezővé tett kezelések engedélyezettek.
- 1.6. Elhelyezési feltételek és tartási gyakorlatok
- 1.6.1. Az épület szigetelésének, fűtésének és szellőzésének biztosítása kell, hogy a légkeringés, a por koncentrációja, a hőmérséklet, a relatív páratartalom és a gázok koncentrációja olyan határértéken belül maradjon, amely biztosítja az állatok jóllétét. Az épületekben bőséges természetes szellőzést és fényt kell biztosítani.
- 1.6.2. Az állatok zárt helyen történő elhelyezése nem kötelező azokon a területeken, ahol megfelelőek az éghajlati viszonyok az állatok szabadban tartásához. Az állatok számára folyamatos hozzáférést kell biztosítani szabadtéri területhez, lehetőleg legelőhöz, amennyiben az időjárási viszonyok és a talaj állapota ezt megengedi, kivéve, ha uniós jogszabályok alapján az emberi és állati egészség védelmével kapcsolatosan korlátozásokat és kötelezettségeket írnak elő. Az állatok számára a kedvezőtlen időjárási körülmények elleni védelem érdekében hozzáférést kell biztosítani menedékhelyhez vagy árnyékos helyhez.
- 1.6.3. Az épületekben az állománysűrűségnek lehetővé kell tennie az állatok kényelmét, jóllétét, és gondoskodni kell az állatok fajspecifikus igényeiről, ami különösen függ az állatok fajtától, fajtájától és életkorától. Figyelembe kell venni továbbá az állatok viselkedési szokásait is, amelyek különösen a csoport nagyságától és az állatok nemétől függenek. Az állománysűrűségnek biztosítani kell az állatok jóllétét azáltal, hogy elegendő teret biztosít számukra ahhoz, hogy természetes testhelyzetben álljanak, mozogjanak, könnyen lefeküdjenek, megforduljanak, tisztogassák magukat, és olyan, természetes mozdulatokat tegyenek, mint például a nyújtózkodás és a szárnycsapkodás.
- 1.6.4. A különböző állatfajokra és -kategóriákra vonatkozóan az épületek és a szabadtéri kifutók minimális bel- és kültéri alapterületét, valamint az elhelyezés egyéb jellemzőit a 2.1.4., 2.2.4., 2.3.4. és 2.4.5. pont tartalmazza.
- 1.6.5. A szabadtéri területek lehetnek részlegesen fedettek. A fedett karámok nem minősülnek szabadtéri területnek.
- 1.6.6. A teljes állománysűrűség nem lépheti túl a mezőgazdasági terület hektárjaként az évi 170 kg-os szervesnitrogén-határértéket.
- 1.6.7. Az 1.6.6. pontban említett megfelelő állatállomány-sűrűség meghatározásához az illetékes hatóság megállapítja az 1.6.6. pontban megadott határértéknek megfelelő

állategységeket, az állattartásra vonatkozó egyedi követelményekben megadott adatokat felhasználva.

1.7. Állatjólét

- 1.7.1. Az állattartásban közreműködő teljes személyzetnek megfelelő alapismeretek és készségek birtokában kell lennie az állatok egészségügyi és jóléti szükségletei vonatkozásában.
- 1.7.2. A tartási gyakorlatoknak – az állománysűrűséget és az elhelyezési körülményeket is beleértve – eleget kell tenniük az állatok fejlődési, élettani és viselkedési igényeinek.
- 1.7.3. Az állatok számára folyamatos hozzáférést kell biztosítani szabadtéri területhez, lehetőleg legelőhöz, amennyiben az időjárási viszonyok és a talaj állapota ezt megengedi, kivéve, ha uniós jogszabályok alapján az emberi és állati egészség védelmével kapcsolatosan korlátozásokat és kötelezettségeket írnak elő.
- 1.7.4. Az állatok számát úgy kell korlátozni, hogy minimális legyen az állatok által okozott túllegelés, talajtaposási kár, erózió vagy a trágyájuk szétszóródása általi szennyezés.
- 1.7.5. Amennyiben a 8. cikk (5) bekezdése és e rész 1.4.2.2. pontja alkalmazandó, az ökológiai tartású állatokat a többi állattól elkülönítve kell tartani.
- 1.7.6. Tilos az állatok kötött tartása és elszigetelése, kivéve egy adott állat esetében korlátozott időtartamra, és csak az állat-egészségügyi szempontból indokolt mértékben. Az illetékes hatóságok kisméretű gazdaságokban engedélyezhetik a szarvasmarhák kötött tartását, ha nincs lehetőség arra, hogy a viselkedési szokásaiknak megfelelő csoportokban tartsák őket, feltéve hogy a legeltetési időszakban hozzáférnek a legelőkhöz, és amikor a legeltetés nem lehetséges, legalább hetente kétszer hozzáférnek szabadtéri területekhez.
- 1.7.7. Az állatok szállításának időtartamát a lehető legkisebbre kell csökkenteni.
- 1.7.8. Teljes életük során – a levágáskor is – a lehető legkisebbre kell csökkenteni az állatok szenvedését.
- 1.7.9. Tilos az állatok csonkítása.
- 1.7.10. Az állatok szenvedését a lehető legkisebbre kell csökkenteni megfelelő érzéstelenítéssel és/vagy fájdalomcsillapítással, illetve oly módon, hogy az adott műveletet csak az erre legmegfelelőbb korban végzi el a képesített személyzet.
- 1.7.11. A fizikai kasztráció engedélyezett a termék minőségének biztosítása és a hagyományos termelési eljárások fenntartása céljából, azonban kizárólag megfelelő érzéstelenítéssel vagy fájdalomcsillapítással, illetve oly módon, hogy az adott műveletet csak az erre legmegfelelőbb korban végzi el a képesített személyzet.
- 1.7.12. Az állatok fel-, és a lehajtását elektromos terelőeszköz igénybevétele nélkül kell végezni. Tilos az allopátiás nyugtatók használata szállítás előtt vagy a szállítás során.

2. Konkrét állatfajokra vonatkozó követelmények

2.1. Szarvasmarhafélék, juhféle és kecskeféle tenyésztése

2.1.1. Átállás

Ahhoz, hogy a szarvasmarhaféléket, juhféleket és kecskeféleket, valamint az azokból készült termékeket ökológiainak lehessen tekinteni, az e rendeletben foglalt termelési szabályokat alkalmazni kell legalább:

- a) 12 hónapon keresztül, de mindenképpen legalább élettartamuk háromnegyed részében a húskért tartott szarvasmarhafélék esetében;
- b) 6 hónapon keresztül a juhféle, a kecskeféle és a tejhasznú állatok esetében.

2.1.2. Élelmezés

Az élelmezésre vonatkozóan a következő szabályok alkalmazandók:

- a) a szarvasmarhafélék, juhféle és kecskeféle részére mindig hozzáférést kell biztosítani a legelőhöz, amikor csak ezt a feltételek megengedik;
- b) az a) pont sérelme nélkül az egy évnél idősebb hímváru szarvasmarhák részére hozzáférést kell biztosítani a legelőhöz, illetve a szabadtéri területhez;
- c) ha a szarvasmarhafélék, juhféle és kecskeféle számára a legeltetési időszakban biztosított a legelőhöz való hozzáférés, és a téli elhelyezésre szolgáló létesítményekben biztosított a szabad mozgás, a téli hónapokban el lehet tekinteni a szabadtéri területek biztosítására vonatkozó kötelezettségtől;
- d) kivéve minden évben azt az időszakot, amikor az állatok az 1.4.2.2. pont szerinti vándorlegeltetésen vannak, a takarmány legalább 90 %-ának magából a mezőgazdasági üzemből kell származnia, vagy ha ez nem lehetséges, azt ugyanazon régió más, ökológiai gazdálkodást folytató mezőgazdasági üzemével együttműködve kell előállítani;
- e) a szarvasmarhafélék, juhféle és kecskeféle tartását – a legelőnek az év különböző időszakaiban való rendelkezésre állásához igazodva – a legeltetés maximális kihasználására kell alapozni. A szarvasmarhafélék, juhféle és kecskeféle takarmányadagja szárazanyag-tartalmának legalább 60 %-ban rostanyagokból, friss vagy szárított tömegtakarmányból, illetve szilázsából kell állnia. Megengedett, hogy ezt a tejtermelésre tartott állatok esetében a korai laktáció idején legfeljebb három hónapos időtartamra 50 %-ra csökkentsék.
- f) minden szopós szarvasmarhaféle, juhféle és kecskeféle lehetőleg anyatejjel kell táplálni, szarvasmarhaféle esetében legalább három hónapig, juh- és kecskeféle esetében pedig legalább 45 napig.

2.1.3. Egyedi elhelyezési feltételek

Az elhelyezésre vonatkozóan a következő szabályok alkalmazandók:

- a) a szarvasmarhafélék, juhféle és kecskeféle elhelyezésére szolgáló létesítményeknek sima, de nem csúszós padozattal kell rendelkezniük. A 2.1.4. pontban található táblázatban a szarvasmarhafélék, juhféle és kecskeféle számára meghatározott minimális beltéri alapterület legalább felének tömör felépítésűnek, azaz nem rúd- vagy rácpadozatnak kell lennie;
- b) az állattartó épületet el kell látni megfelelő méretű, kényelmes, tiszta és száraz fekvő-/pihenőhellyel, amely tömör szerkezetű, nem rúd- vagy rácpadozatú. A pihenőhelyet bőséges száraz alommal kell ellátni. Az alomnak szalmából vagy egyéb, erre alkalmas természetes anyagból kell állnia. Az alom javítható és dúsítható a 19. cikk szerint az ökológiai termelésben használható tápanyag-utánpótló és talajjavító szerekkel;

- c) a 2008/119/EK tanácsi irányelv⁴ 3. cikke (1) bekezdése első albekezdésének a) pontjától és második albekezdésének fenntartása mellett a borjakat egyhetes korukon túl tilos egyedi bokszokban elhelyezni, kivéve egy adott állat esetében korlátozott időtartamra, és csak az állat-egészségügyi szempontból indokolt mértékben.

2.1.4. Állománysűrűség

A szarvasmarhafélék, juhfélek és kecskefélek hektáronkénti számára az alábbi korlátozások vonatkoznak:

Osztály vagy faj	Az állatok hektáronkénti megengedett legnagyobb létszáma évi 170 kg/hektár nitrogén-hatóanyag egyenértéknek megfelelően
Hízóborjú	5
Egyévesnél fiatalabb egyéb szarvasmarhafélék	5
Egy- és kétéves kor közötti hímivarú szarvasmarhafélék	3,3
Egy- és kétéves kor közötti nőivarú szarvasmarhafélék	3,3
Kétéves vagy annál idősebb hímivarú szarvasmarhafélék	2
Tenyészüsző	2,5
Hízóüsző	2,5
Tejelő tehén	2
Leselejtezett tejelő tehén	2
Egyéb tehén	2,5
Kecske	13,3
Juh	13,3

A szarvasmarhafélék, juhfélek és kecskefélek esetében a minimális bel- és kültéri alapterületre, valamint az elhelyezés egyéb jellemzőire az alábbi feltételek vonatkoznak:

	Alapterület zárt helyen (az állatok számára rendelkezésre álló nettó alapterület)		Alapterület a szabadban (mozgást lehetővé tevő terület a legelőn kívül)
	Minimális élő súly (kg)	m ² /egyed	m ² /egyed

⁴

A Tanács 2008. december 18-i 2008/119/EK irányelve a borjak védelmére vonatkozó minimumkövetelmények megállapításáról (HL L 10., 2009.1.15., 7. o.).

Tenyész és hízó szarvasmarhafélék	100 alatt	1,5	1,1
	200 alatt	2,5	1,9
	350 alatt	4,0	3
	350 felett	5, legalább 1 m ² /100 kg	3,7, legalább 0,75 m ² /100 kg
Tejelő tehén		6	4,5
Tenyészbikák		10	30
Juh- és kecskefélék		1,5 juh/kecske	2,5
		0,35 bárány/gida	2,5; 0,5 bárányonként/gidánként

2.2. Lófélék tenyésztése

2.2.1. Átállás

Ahhoz, hogy a lóféléket, valamint az azokból készült termékeket ökológiainak lehessen tekinteni, az e rendeletben foglalt termelési szabályokat alkalmazni kell legalább:

- 12 hónapon keresztül, de mindenképpen legalább élettartamuk háromnegyed részében a húsupért tartott állatok esetében;
- hat hónapon keresztül a tejhasznú állatok esetében.

2.2.2. Élelmezés

Az élelmezésre vonatkozóan a következő szabályok alkalmazandók:

- a lófélék részére hozzáférést kell biztosítani a legelőhöz, amikor csak ezt a feltételek megengedik;
- ha a lófélék számára a legeltetési időszakban biztosított a legelőhöz való hozzáférés, és a téli elhelyezésre szolgáló létesítményekben biztosított a szabad mozgás, a téli hónapokban el lehet tekinteni a szabadtéri területek biztosítására vonatkozó kötelezettségtől;
- kivéve minden évben azt az időszakot, amikor az állatok az 1.4.2.2. pont szerinti vándorlegeltetésen vannak, a takarmány legalább 90 %-ának magából a mezőgazdasági üzemből kell származnia, vagy ha ez nem lehetséges, azt ugyanazon régió más, ökológiai gazdálkodást folytató mezőgazdasági üzemével együttműködve kell előállítani;
- a lófélék tartását – a legelőknél az év különböző időszakaiban való rendelkezésre állásához igazodva – a legeltetés maximális kihasználására kell alapozni. A lófélék napi takarmányadagja szárazanyag-tartalmának legalább 60 %-ban rostanyagokból, friss vagy szárított tömegtakarmányból, illetve szilázsából kell állnia.
- a szopós lóféléket egy három hónapos minimális időtartamig lehetőleg anyatejjel kell táplálni.

2.2.3. Egyedi elhelyezési feltételek

Az elhelyezésre vonatkozóan a következő szabályok alkalmazandók:

- a) a lófélék elhelyezésére szolgáló létesítményeknek sima, de nem csúszós padozattal kell rendelkezniük. A 2.2.4. pontban található táblázatban a lófélék számára meghatározott minimális beltéri alapterület legalább felének tömör felépítésűnek, azaz nem rúd- vagy rácspadozatnak kell lennie;
- b) az állattartó épületet el kell látni megfelelő méretű, kényelmes, tiszta és száraz fekvő-/pihenőhellyel, amely tömör szerkezetű, nem rúd- vagy rácspadozatú. A pihenőhelyet bőséges száraz alommal kell ellátni. Az alomnak szalmából vagy egyéb, erre alkalmas természetes anyagból kell állnia. Az alom javítható és dúsítható a 19. cikk szerint az ökológiai termelésben használható tápanyag-utánpótló és talajjavító szerekkel.

2.2.4. Állománysűrűség

A lófélék hektáronkénti számára az alábbi korlátozások vonatkoznak:

Osztály vagy faj	Az állatok hektáronkénti megengedett legnagyobb létszáma évi 170 kg/hektár nitrogén-hatóanyag egyenértéknek megfelelően
Hat hónaposnál idősebb lófélék	2

A lófélék esetében a minimális bel- és kültéri alapterületre, valamint az elhelyezés egyéb jellemzőire az alábbi feltételek vonatkoznak:

	Alapterület zárt helyen (az állatok számára rendelkezésre álló nettó alapterület)		Alapterület a szabadban (mozgást lehetővé tevő terület a legelőn kívül)
	Minimális élősúly (kg)	m ² /egyed	m ² /egyed
Tenyész és hízó lófélék	100 alatt	1,5	1,1
	200 alatt	2,5	1,9
	350 alatt	4,0	3
	350 felett	5, legalább 1 m ² /100 kg	3,7, legalább 0,75 m ² /100 kg

2.3. Sertésfélék tartása

2.3.1. Átállítás

Ahhoz, hogy a sertésféléket, valamint az azokból készült termékeket ökológiai lehessen tekinteni, az e rendeletben foglalt termelési szabályokat alkalmazni kell legalább hat hónapig.

2.3.2. Élelmezés

Az élelmezésre vonatkozóan a következő szabályok alkalmazandók:

- a) a takarmány legalább 60 %-ának magából a mezőgazdasági üzemből kell származnia, vagy ha ez nem lehetséges, azt ugyanazon régió más, ökológiai gazdálkodást folytató mezőgazdasági üzemével vagy takarmányágazati szereplőivel együttműködve kell előállítani;

- b) a szopós sertésféléket egy 40 napos minimális időtartamig lehetőleg anyatejjel kell táplálni;
- c) a sertésfélék napi takarmányadagjához szálas, friss vagy szárított tömegtakarmányt, illetve szilázst is adagolni kell.

2.3.3. Egyedi elhelyezési feltételek

Az elhelyezésre vonatkozóan a következő szabályok alkalmazandók:

- a) a sertésfélék elhelyezésére szolgáló létesítményeknek sima, de nem csúszós padozattal kell rendelkezniük. A 2.3.4. pontban található táblázatban a sertésfélék számára meghatározott minimális beltéri alapterület legalább felének tömör felépítésűnek, azaz nem rúd- vagy rácspadozatnak kell lennie;
- b) a sertésfélék elhelyezésére szolgáló épületet el kell látni megfelelő méretű, kényelmes, tiszta és száraz fekvő-/pihenőhellyel, amely tömör szerkezetű, nem rúd- vagy rácspadozatú. A pihenőhelyet bőséges száraz alommal kell ellátni. Az alomnak szalmából vagy egyéb, erre alkalmas természetes anyagból kell állnia. Az alom javítható és dúsítható a 19. cikk szerint az ökológiai termelésben használható tápanyag-utánpótló és talajjavító szerekkel;
- c) a kocákat – a vemhesség utolsó szakaszát és a szoptatási időszakot kivéve – csoportokban kell tartani;
- d) a malacok nem tarthatók csúszós, sima borítású padozaton vagy kutricában;
- e) a szabadban lehetővé kell tenni a sertésfélék számára az ürítést és a túrást. Túrás céljára különböző anyagok használhatók.

2.3.4. Állománysűrűség

A sertésfélék hektáronkénti számára az alábbi korlátozások vonatkoznak:

Osztály vagy faj	Az állatok hektáronkénti megengedett legnagyobb létszáma évi 170 kg/hektár nitrogén-hatóanyag egyenértéknek megfelelően
Malacok	74
Tenyézkocák	6,5
Hizlálásra szánt sertésfélék	14
Egyéb sertésfélék	14

A sertésfélék esetében a minimális bel- és kültéri alapterületre, valamint az elhelyezés egyéb jellemzőire az alábbi feltételek vonatkoznak:

	Alapterület zárt helyen (az állatok számára rendelkezésre álló nettó alapterület)	Alapterület a szabadban (mozgást lehetővé tevő terület a legelőn kívül)
	Minimális élő súly (kg)	m ² /egyed
		m ² /egyed

Kocák legfeljebb 40 napos malacokkal		7,5 koca	2,5
Hizlalásra szánt sertésfélék	50 alatt	0,8	0,6
	85 alatt	1,1	0,8
	110 alatt	1,3	1
Malacok	40 napos koron túl és 30 kg-ig	0,6	0,4
Tenyézsértések		2,5 nőivarú	1,9
		6 kan Amennyiben a kutricákat természetes fedeztetéshez is használják: 10 m ² /kan	8,0

2.4. Baromfitartás

2.4.1. Átállás

Ahhoz, hogy a baromfiféléket, valamint az azokból készült termékeket ökológiainak tekintsék, az e rendeletben foglalt termelési szabályokat alkalmazni kell legalább:

- 10 héten keresztül a húzáért tartott baromfi esetében, ha háromnapos kora előtt vonták be az ökológiai termelésbe,
- 6 héten keresztül a tojástermelésre tartott baromfi esetében.

2.4.2. A baromfifélék származása

A baromfit vagy egy minimális kor eléréséig kell nevelni, vagy lassan fejlődő baromfifajtából kell származnia, az illetékes hatóság által megállapítottak szerint. Ha a mezőgazdasági termelő nem alkalmaz lassú növekedésű baromfifajtákat, akkor a minimális vágási életkor a következő:

- csirke esetében 81 nap;
- kappan esetében 150 nap;
- pekingi kacsá esetében 49 nap;
- nőstény pészsmakacsá esetében 70 nap;
- hím pészsmakacsá esetében 84 nap;
- tőkés réce esetében 92 nap;
- gyöngytyúk esetében 94 nap;
- hímivarú pulyka és pecsényeliba esetében 140 nap; valamint
- pulykatojó esetében 100 nap.

2.4.3. Élelmezés

Az élelmezésre vonatkozóan a következő szabályok alkalmazandók:

- a) a takarmány legalább 60 %-ának magából a mezőgazdasági üzemből kell származnia, vagy ha ez nem lehetséges, azt ugyanazon régió más, ökológiai gazdálkodást folytató mezőgazdasági üzemével vagy takarmányágazati szereplőivel együttműködve kell előállítani;
- b) a napi takarmányadaghoz szálas, friss vagy szárított tömegtakarmányt, illetve szilázst is adagolni kell.

2.4.4. Egyedi elhelyezési feltételek

Az elhelyezésre vonatkozóan a következő szabályok alkalmazandók:

- a) baromfi nem tartható ketrecben;
- b) amikor csak az időjárás és a higiéniai feltételek azt lehetővé teszik, a vízi szárnyasok részére hozzáférést kell biztosítani patakhoz, kacsasztatóhoz, tóhoz, illetve medencéhez a fajspecifikus igények és az állatok jóllétével kapcsolatos követelmények kielégítése céljából; amikor az időjárási feltételek ezt nem teszik lehetővé, hozzáférést kell biztosítani számukra vízhez, amelybe a tollazatuk megtisztítása érdekében a fejüket belemárthatják;
- c) a baromfifélek részére életük legalább egyharmad részén keresztül hozzáférést kell biztosítani a szabadtéri területhez. A baromfifélek részére biztosított szabadtéri területek nagy részét növényzetnek kell borítania, a kifutókat védőlejtésítményekkel kell ellátni, és lehetővé kell tenni a szárnyasok számára, hogy könnyen hozzáférhessenek megfelelő számú itatóhoz;
- d) ha a baromfit az uniós jogszabályok alapján elrendelt korlátozások vagy kötelezettségek miatt zárt térben tartják, a megfelelő mennyiségű szálastakarmányhoz és a megfelelő anyagokhoz való folyamatos hozzáférést kell biztosítani a baromfi etológiai szükségleteinek kielégítése céljából;
- e) minden baromfitartó épületnek meg kell felelnie az alábbi követelményeknek:
 - i. a padlóterület legalább egyharmada legyen tömör, vagyis nem rúd- vagy rácspadozatú, és legyen fedve alomanyaggal, például szalmával, fűrészporral, homokkal vagy tőzeggel;
 - ii. a tojótyúkók épületeiben a tyúkok által elérhető területen belül megfelelő nagyságú részt kell alkalmassá tenni a madárürülék összegyűjtésére;
 - iii. a 2.4.5. pontban található, a baromfifélek tartásához meghatározott minimális bel- és kültéri alapterületet, valamint az elhelyezés egyéb jellemzőit rögzítő táblázatban leírtaknak megfelelően a csoport és a baromfi méretével arányos méretű és számú ülőrúdnak kell lennie;
 - iv. az épület külső részét, ideértve a fedett karámot is, a baromfi méretének megfelelő ki- és bejárat nyílásokkal kell ellátni, melyek kötelező hossza összesen legalább 4 m az épület baromfi számára rendelkezésre álló területének minden 100 m²-ére számítva. ha van fedett karám, a karám és az épület közötti belső nyílások kötelező hossza összesen legalább 2 m az épület területének minden 100 m²-ére számítva. a fedett karámhoz a nap 24 órájában biztosítani kell a hozzáférést;
 - v. a baromfitartó épületeket oly módon kell kialakítani, hogy a szárnyasok könnyen kijuthassanak a szabadba, ezért az épület bármely belső pontja a legközelebbi kijárat nyílástól legfeljebb 15 m-es távolságra lehet;

- vi. a többszintes rendszerek a földszintet is beleszámolva legfeljebb három szinttel rendelkezhetnek. A szintek vagy közbenső területek, így például a fészkelőhelyek között legfeljebb 1 m távolság lehet. A felsőbb szintekről egy automatizált rendszer segítségével el kell tudni távolítani a trágyát;
- f) a természetes fény kiegészíthető mesterséges megvilágítással úgy, hogy naponta egy legfeljebb 16 órás megvilágítási periódust egy mesterséges megvilágítás nélküli, legalább 8 órás, folyamatos, éjszakai pihenési periódus kövessen;
- g) az épületekből ki kell üríteni az állományt minden felnevelt baromficsoport után. Ekkor az épületeket és berendezéseket meg kell tisztítani, és ki kell fertőtleníteni. Ezen túlmenően, miután egy baromficsoport felnevelése befejeződött, a kifutókat egy bizonyos, a tagállamok által meghatározandó időtartamig a növényzet pótlódása érdekében üresen kell hagyni. Ezek a követelmények nem alkalmazandók, ha a baromfi nevelése nem turnusokban történik, nem kifutókban tartják, és egész nap szabadon van.

2.4.5. Állománsűrűség

Az állatok hektáronkénti megengedett legnagyobb létszáma az alábbi korlátozások vonatkoznak:

Osztály vagy faj	Az állatok hektáronkénti megengedett legnagyobb létszáma évi 170 kg/hektár nitrogén-hatóanyag egyenértéknek megfelelően
Brojlercsirke	580
Tojtyúk	230

A *Gallus gallus* fajhoz tartozó madarak esetében a minimális bel- és kültéri alapterületre, valamint az elhelyezés egyéb jellemzőire az alábbi feltételek vonatkoznak:

	Tenyészállatok/szülők	Fiatal állomány		Hízómadarak		Kappanak	Tojtyúkok
Kor	Tenyézmadarak	Jércék 0–8 hét	9–18 hetes jércék	Indító táppal etetett 0–21 nap	Befejező táppal etetett 22–81 nap	22–150 nap	Tojtyúkok 19 hetes kortól
Állománsűrűségi mutató (madarak száma a hasznos alapterület m ² -ére vetítve) rögzített vagy mobil épületek esetében	6 madár	24 madár, legfeljebb 21 kg élő súly/m ²	15 madár, legfeljebb 21 kg élő súly/m ²	20 madár, legfeljebb 21 kg élő súly/m ²	10 madár, legfeljebb 21 kg élő súly/m ²	10 madár, legfeljebb 21 kg élő súly/m ²	6 madár
Ülőrúd hossza (cm)							18

Többszintes rendszerek kiegészítő korlátai a földszinti terület m ² -ére vetítve (a fedett karámot is beleértve, ha biztosított a 24 órás hozzáférés)	9 madár	36 madár a fedett karámot figyelmen kívül hagyva	22 madár	Tárgytalan			9 madár
Állomány méretkorlátai	3 000 a hímivarú állatokat is beleértve	10 000*	3 300	10 000*	4 800	2 500	3 000
Szabadtéri kifutó állománysűrűségi mutató (m ² /madár), feltéve, hogy a 170 kg N/hektár/év határérték túllépésére nem kerül sor	4	1	4	1	4	4	4

* 3 x 3000-es vagy 2 x 4800-as csoportokra is felosztható

A nem *Gallus gallus* fajhoz tartozó madarak esetében a minimális bel- és kültéri alapterületre, valamint az elhelyezés egyéb jellemzőire az alábbi feltételek vonatkoznak:

	<i>Pulyka</i>		<i>Liba</i>	<i>Kacsa</i>				<i>Gyöngytyúk</i>
Típus	Hímivarú	Nőivarú	Valamennyi	Pekingi	Hímivarú pézsmakacsa	Nőivarú pézsmakacsa	Tökés réce	Valamennyi
Állománysűrűségi mutató (madarak száma a hasznos alapterület m ² -ére vetítve) rögzített vagy mobil építmények esetében	10, legfeljebb 21 kg élősúly/m ²	10, legfeljebb 21 kg élősúly/m ²	10, legfeljebb 21 kg élősúly/m ²	10, legfeljebb 21 kg élősúly/m ²	10, legfeljebb 21 kg élősúly/m ²	10, legfeljebb 21 kg élősúly/m ²	10, legfeljebb 21 kg élősúly/m ²	10, legfeljebb 21 kg élősúly/m ²
Ülőrúd (cm)	40	40	Tárgytalan	Tárgytalan	40	40	Tárgytalan	20
Állomány méretkorlátai	2 500	2 500	2 500	4 000 nőivarú 3 200 hímivarú	3 200	4 000	3 200	5 200

Szabadtéri állománysűrűségi mutató (m ² /madár), feltéve, hogy a 170 kg N/hektár/év határérték túllépésére nem kerül sor	10	10	15	4,5	4,5	4,5	4,5	4
---	----	----	----	-----	-----	-----	-----	---

2.4.6. Szabadtéri területekhez való hozzáférés

A szabadtéri területekhez való hozzáférésre vonatkozóan a következő szabályok alkalmazandók:

- a baromfifélék részére életük legalább egyharmad részén keresztül hozzáférést kell biztosítani a szabadtéri területhez. A szabadtéri területekhez való napközbeni folyamatos hozzáférést attól a legkorábbi életkortól biztosítani kell, amelyben ez gyakorlatilag lehetséges, és amikor ezt az élettani és a fizikai körülmények lehetővé teszik, az uniós jogszabályok alapján elrendelt korlátozások kivételével;
- a baromfik részére biztosított szabadtéri területek nagy részét különböző növényekből álló növényzetnek kell borítania, azokat védőlétesítményekkel kell ellátni, és lehetővé kell tenni a szárnyasok számára, hogy könnyen hozzáférhessenek megfelelő számú itatóhoz. a szabadtéri területeken található növényzetet a potenciális tápanyagtöbblet csökkentése érdekében rendszeres időközönként be kell takarítani és el kell távolítani. A szabadtéri területek a baromfitartó épület legközelebbi kijáratí nyílásától számított legfeljebb 150 m-es sugarú körön belül terülhetnek el. Mindazonáltal a baromfitartó épület legközelebbi kijáratí nyílásától számított távolság legfeljebb 350 m-ig kiterjeszthető, feltéve, hogy elegendő számú menedékhelyet és itatót osztottak el az egész szabadtéri területen, hektáronként legalább négy menedékhellyel;
- amennyiben a szabadtéri területen korlátozott a táplálékhoz jutás lehetősége – például huzamosabb ideig hó borítja vagy száraz időjárási körülmények miatt – , akkor a baromfifélék étrendjébe kiegészítő szálaskarmányt kell beiktatni;
- ha a baromfit az uniós jogszabályok alapján elrendelt korlátozások vagy kötelezettségek miatt zárt térben tartják, a megfelelő mennyiségű szálaskarmányhoz és a megfelelő anyagokhoz való folyamatos hozzáférést kell biztosítani a baromfi etológiai szükségleteinek kielégítése céljából.

2.4.7. Állatjólét

Tilos az élő baromfiféléken végrehajtott tollszedés.

2.5. Méhészet

2.5.1. Átállás

Méhészeti termékek csak akkor értékesíthetők ökológiai termelésre való utalással ellátva, ha az e rendeletben foglalt ökológiai termelési szabályokat legalább egy éven keresztül betartották.

Az átállási időszak folyamán a viaszt ökológiai méhészetből származó viaszra kell cserélni.

2.5.2. A méhek származása

Előnyben kell részesíteni az *Apis mellifera* és helyi ökotípusainak alkalmazását.

2.5.3. Élelmezés

Az élelmezésre vonatkozóan a következő szabályok alkalmazandók:

- a) a mézelési időszak végén a kaptárokban az átteleléshez elegendő méz- és pollenkészletet kell hagyni;
- b) a méhcsaládok etetése csak akkor engedélyezett, ha a kaptárak túlélése az éghajlati viszonyok miatt veszélybe kerül. A táplálás ökológiai termelésből származó mézzel, ökológiai termelésből származó cukorsziruppal, illetve ökológiai termelésből származó cukorral történhet.

2.5.4. A betegségmegelőzés és az állat-egészségügyi kezelés egyedi szabályai a méhészetben

A betegségmegelőzésre és az állat-egészségügyi kezelésre vonatkozóan a következő szabályok alkalmazandók:

- a) a kereteknek, kaptároknak és lépeknek, különösen a kártevők elleni védelme céljából csak rágeszálóirtók (kizárólag a csapdában használandók) és a 19. cikk szerint az ökológiai termelésben használható megfelelő termékek alkalmazása engedélyezett;
- b) a méhészetek fertőtlenítésére fizikai kezelés – így a gőz vagy a közvetlen láng – megengedett;
- c) a herefiasítás elpusztítása csak a *Varroa destructor* fertőzés izolálása érdekében megengedett;
- d) ha minden fent említett megelőző intézkedés ellenére a méhcsaládok megbetegszenek vagy megfertőződnek, azonnal meg kell kezdeni kezelésüket, és szükség esetén a családokat elkülönített méhészetben kell elhelyezni;
- e) *Varroa destructor* parazitaferőzés esetén hangyasav, tejsav, ecetsav és oxálsav, valamint mentol, timol, eukaliptol és kámfor használható;
- f) amennyiben kémiai úton előállított, szintetikus allopátiás termékekkel történő kezelésre kerül sor, e kezelés ideje alatt a kezelt méhcsaládokat elkülönítő méhészetben kell elhelyezni, és az összes viaszt ökológiai méhészetből származó viaszra kell cserélni. Ezt követően az ilyen méhcsaládokra a 2.5.1. pontban előírt egyéves átállási időszakot kell alkalmazni;
- g) az f) pontot nem kell alkalmazni a 19. cikk szerint az ökológiai termelésben használható termékekre.

2.5.5. A méhészetre vonatkozó egyedi elhelyezési feltételek

Az elhelyezésre vonatkozóan a következő szabályok alkalmazandók:

- a) a méhészeteket olyan területen kell elhelyezni, ahol biztosítottak az alapvetően ökológiai termesztésű növényi kultúrákból, vagy adott esetben természetes vegetációból vagy alacsony környezeti hatást kiváltó módszerekkel kezelt, nem

ökológiailag művelt erdőkből vagy növényi kultúrákból származó nektár- és pollenforrások;

- b) a méhészeteket elegendő távolságra kell elhelyezni azokról a forrásoktól, amelyek a méhészeti termékek szennyezését vagy a méhek egészségének romlását okozhatják;
- c) a méhészeteket úgy kell elhelyezni, hogy az azok helyszínétől mért 3 km-es sugarú körön belül a nektár- és pollenforrások lényegében ökológiai gazdálkodással termelt növényekből vagy spontán vegetációból vagy alacsony környezeti terhelésű módszerekkel termelt növényekből álljanak, amelyek egyenértékűek az 1305/2013/EU rendelet 28. és 30. cikkében leírt módszerekkel, és nem érintik a méhészeti termelés ökológiai minősítését. Ezek a követelmények nem alkalmazandók azokra a területekre, ahol éppen nincs virágzás, illetve akkor, amikor a kaptárok telettetése történik;
- d) a méhészetben használt anyagokat és kaptárokat alapvetően természetes anyagokból kell készíteni, amelyek nem szennyezik a környezetet és a méhészeti termékeket;

2.5.6. A méhtartásra vonatkozó különleges szabályok

A méhtartásra vonatkozóan a következő szabályok alkalmazandók:

- a) az új keretek készítéséhez használt méhviasznak ökológiai termelést folytató egységből kell származnia;
- b) a kaptárokból kizárólag természetes anyagok – így propolisz, viasz és növényi olajok – használhatók;
- c) a mézpergetés során tilos a kémiai úton előállított, szintetikus riasztószerek alkalmazása;
- d) tilos a mézet fiasítást tartalmazó lépből pergetni;
- e) a méhészet nem tekinthető ökológinak, ha olyan térségben vagy területen található, amelyet a tagállamok ökológiai méhészeti tevékenység végzésére nem alkalmasnak minősítettek.

2.5.7. Állatjólét

Az állatjólétre vonatkozóan a következő szabályok alkalmazandók:

- a) tilos a méhészeti termékek kinyerésekor a lépből lévő méhek elpusztítása;
- b) tilos a csonkítás, így például az anyaméhek szárnyainak levágása.

III. rész: A tengeri moszatok és a víziállatok termesztésének szabályai

1. Fogalommeghatározások

E rész alkalmazásában az alábbi fogalmak alkalmazandók:

- 1. „zárt visszaforgatásos akvakultúrák létesítmény”: olyan létesítmény, amelyben az akvakultúra termelés zárt környezetben, a víz visszaforgatásával történik a szárazföldön vagy hajón, és állandó külső energiaforrást igényel a víziállatok környezetének stabilizálása érdekében;
- 2. „megújuló energiaforrásból származó energia”: nem fosszilis megújuló energiaforrások, azaz szél-, nap-, geotermikus, hullám-, árapály-, vízenergia,

hulladék-lerakóhelyeken és szennyvíztisztító telepeken keletkező gázok és biogázok energiája;

3. „keltető”: tenyésztésre, keltetésre és nevelésre szolgáló helyek a tenyésztett víziállatok, különösen a halak és kagylók korai életszakaszában;
4. „ivadéknvelő”: közbenső tenyésztési rendszert alkalmazó hely a keltetés és a nyújtás szakaszai között. Az ivadéknvelés szakasza mindig a termelési ciklus első harmadában fejeződik be, a szmoltifikáción (az egyedfejlődés során az ívást megelőző életszakaszba történő belépésen) áteső fajok kivételével;
5. „szennyezés”: a 2000/60/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben⁵ és a 2008/56/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvben⁶ meghatározott anyagok és energia közvetlen vagy közvetett módon történő bejuttatása a vízi környezetbe;
6. „polikultúra”: két vagy több, általában különböző trofikus szinten álló faj nevelése ugyanabban a kultúrában;
7. „termelési ciklus”: a tenyésztett víziállat vagy tengeri moszat élettartama a legkorábbi életszakasztól (a tenyésztett víziállatoknál ez a megtermékenyült ikra) a lehalászásig vagy betakarításig;
8. „helyi fajok”: olyan fajok, amelyek a 708/2007/EK tanácsi rendelet⁷ értelmében nem idegen vagy nem honos fajok, illetve az említett rendelet IV. mellékletében felsorolt fajok;
9. „állománysűrűség” a tenyésztett víziállatok vízköbméterenkénti élőtömege a nyújtási időszakban, a lepényhalak és garnélarákok esetében pedig az egyedek négyzetméterenkénti élőtömege.

2. Általános követelmények

- 2.1. A termelésnek olyan helyen kell történnie, amelyet nem ért az ökológiai termelésben nem engedélyezett termékekből vagy anyagokból származó szennyezés, vagy olyan szennyező anyag, amely veszélyeztetheti a termékek ökológiai jellegét.
- 2.2. Az ökológiai és nem ökológiai termelőegységeket megfelelően, és – amennyiben minimális elkülönítési távolságok kerülnek meghatározásra – a tagállamok által meghatározott minimális elkülönítési távolságoknak megfelelően kell elkülöníteni. Az elkülönítési intézkedéseknek a természetes körülményeken, külön vízellátási rendszereken, a távolságokon, az ár-apály viszonyokon, valamint az ökológiai termelőegység folyásirány szerinti vagy azzal ellentétes elhelyezkedésén kell alapulniuk. A tengerimoszat termesztése nem tekinthető ökológiaiának, ha azt olyan térségben vagy területen végzik, amelyet a tagállamok hatóságai ökológiai akvakultúrás vagy tengerimoszat-tenyésztésre nem alkalmasnak minősítettek.
- 2.3. Minden új, ökológiai termelésre bejelentkező olyan vállalkozás tekintetében, amely évente 20 tonnát meghaladó mennyiségű akvakultúrás terméket állít elő, a

⁵ Az Európai Parlament és a Tanács 2000. október 23-i 2000/60/EK irányelve a vízpolitika terén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (HL L 327., 2000.12.22., 1. o.).

⁶ Az Európai Parlament és a Tanács 2008. június 17-i 2008/56/EK irányelve a tengeri környezetvédelmi politika területén a közösségi fellépés kereteinek meghatározásáról (tengervédelmi stratégiáról szóló keretirányelv) (HL L 164., 2008.6.25., 19. o.).

⁷ A Tanács 2007. június 11-i 708/2007/EK rendelete az idegen és nem honos fajoknak az akvakultúrában történő alkalmazásáról (HL L 168., 2007.6.28., 1. o.).

termelőegység volumenével arányos környezetvédelmi értékelést kell készíteni a termelőegység és közvetlen környezetének körülményei, valamint a működéséből adódó valószínű hatások felmérése érdekében. A gazdasági szereplőnek a környezetvédelmi értékelést be kell nyújtania az ellenőrző szervnek vagy ellenőrző hatóságnak. A környezetvédelmi értékelés tartalmának a 2011/92/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv⁸ IV. mellékletén kell alapulnia. Ha az egység esetében már végeztek ezzel egyenértékű értékelést, az felhasználható erre a célra.

- 2.4. A gazdasági szereplőnek a termelőegység volumenével arányos fenntartható gazdálkodási tervet kell benyújtania az akvakultúra lehalászásáról és a tengeri moszat betakarításáról.
- 2.5. A tervet évente aktualizálni kell, és részletesen be kell mutatni benne a működés környezeti hatásait, a végrehajtandó környezetvédelmi monitorozást, valamint azon intézkedések jegyzékét, amelyeket a környező vízi és szárazföldi környezetre gyakorolt kedvezőtlen hatások minimalizálása érdekében kell hozni, adott esetben beleértve a tápanyagok környezetbe való kibocsátásának mértékét termelési ciklusonként vagy éves jelleggel. A tervbe bele kell foglalni a műszaki berendezés ellenőrzését és javítását.
- 2.6. Az akvakultúra- és tengerimoszat-ágazat gazdasági szereplőinek a fenntartható gazdálkodási terv részeként hulladékcsökkentési ütemtervet kell kidolgozniuk, amelynek végrehajtása a műveletek megkezdésekor indul. A maradékhő használatát lehetőség szerint a megújuló forrásokból származó energiára kell korlátozni. A tengeri moszat betakarítása vonatkozásában a tevékenységek megkezdésekor egyszeri alkalommal el kell végezni a biomassa mennyiségének felmérését.

3. A tengeri moszatokra vonatkozó követelmények

A 7., 8., 9. és 12. cikkben, illetve adott esetben a 2. szakaszban megállapított általános termelési szabályokon kívül az e 3. szakaszban meghatározott szabályok alkalmazandók a tengeri moszatok begyűjtésére és tenyésztésére. Ezek a szabályok értelemszerűen alkalmazandók minden olyan többsejtű tengeri alga vagy fitoplankton és mikroalga tenyésztésére, amelyeket tenyésztett víziállatok takarmányaként hasznosítanak.

- 3.1. Átállás
 - 3.1.1. A tengeri moszat betakarításának helyszínére érvényes átállási időszak hat hónap.
 - 3.1.2. A tengeri moszat termelőegységére előírt átállási időszak hat hónap vagy egy teljes termelési ciklus, attól függően, hogy melyik időszak a hosszabb.
 - 3.1.3. Az akvakultúra-gazdaság az átállási időszak során felosztható egyértelműen elkülönített egységekre, amelyeknek nem mindegyikét irányítják ökológiai termelési módszerek alapján. A tengeri moszat termesztése esetében azonos fajok termelhetők, amennyiben a termelőhelyek megfelelően elkülönülnek.
- 3.2. A tengeri moszat tenyésztésére vonatkozó szabályok
 - 3.2.1. A tengerekben vadon élő tengeri moszatok és azok részeinek gyűjtése ökológiai termelési módnak tekinthető, feltéve, hogy:

⁸ Az Európai Parlament és a Tanács 2011. december 13-i 2011/92/EU irányelve az egyes köz- és magánprojektek környezetre gyakorolt hatásainak vizsgálatáról (HL L 26., 2012.1.28., 1. o.).

- a) a tenyésztési területek a 2000/60/EK irányelv⁹ által meghatározottak szerint kiváló ökológiai állapotúak és egészségügyi szempontból nem alkalmatlanok;
 - b) a begyűjtés a természeti ökoszisztéma egyensúlyát vagy a gyűjtőterületen élő fajok fennmaradását nem befolyásolja jelentősen.
- 3.2.2. Annak érdekében, hogy ökológiainak lehessen tekinteni, a tengeri moszatok tenyésztését a 3.2.1. pont a) alpontjában felsoroltakkal legalább egyenértékű környezeti és egészségügyi jellemzőkkel bíró part menti területeken kell folytatni. Ezen túlmenően a következő tenyésztési szabályok alkalmazandók:
- a) valamennyi termelési szakaszban – a moszatok fiatal hajtásainak begyűjtésétől a betakarításig – fenntartható gyakorlatokat kell alkalmazni;
 - b) a kiterjedt génállomány fenntartásának biztosítása érdekében a vadon élő fiatal moszatok begyűjtését a beltéri termesztésű állomány kiegészítéséhez rendszeresen kell végezni;
 - c) tápanyag-utánpótló szerek kizárólag beltéri létesítményekben alkalmazhatók, és csak abban az esetben, ha ökológiai termelésben való használatukat e célból engedélyezték.
- 3.3. A tengeri moszat termesztése
- 3.3.1. A tengeri moszat tengeri termesztéséhez csak a környezetben természetesen előforduló, vagy – lehetőleg a közelben elhelyezkedő, polikultúrás rendszerhez tartozó – tenyésztett víziállatok ökológiai termeléséből származó tápanyagokat lehet felhasználni.
- 3.3.2. Az olyan szárazföldi létesítményekben, ahol külső tápanyagforrások felhasználására kerül sor, az eltávozó víz tápanyagtartalmának igazolhatóan azonosnak vagy kisebbnek kell lennie, mint a beáramló víz tápanyagtartalma. Csak a 19. cikk értelmében az ökológiai termelésben való alkalmazásra engedélyezett növényi vagy ásványi eredetű tápanyagok használhatók fel.
- 3.3.3. A termesztési sűrűséget és a működési intenzitást nyilván kell tartani, és ezek tekintetében fenn kell tartani a vízi környezet sértetlenségét annak biztosításával, hogy a tengeri moszat termesztése során nem haladják meg a környezetre kedvezőtlen hatást még nem gyakorló maximális mennyiséget.
- 3.3.4. A köteleket és más, a tengeri moszat termesztésére használt eszközöket lehetőség szerint ismételten fel kell használni, vagy gondoskodni kell újrahasznosításukról.
- 3.4. A vadon tenyésző tengeri moszatok fenntartható betakarítása
- 3.4.1. A tengeri moszat betakarításának megkezdésekor egyszeri alkalommal el kell végezni a biomassza mennyiségének felmérését.
- 3.4.2. Az egységen vagy területen belül nyilvántartást kell vezetni, amely lehetővé teszi a gazdasági szereplő számára annak megállapítását, hogy kizárólag vadon élő, az e rendeletnek megfelelően termelt tengeri moszat került-e begyűjtésre, illetve az ellenőrző hatóság vagy szerv számára azt, hogy is megbizonyosodjon ugyanerről.
- 3.4.3. A betakarítást úgy kell végezni, hogy a betakarított mennyiség ne gyakoroljon jelentős hatást a vízi környezet állapotára. A járulékos halfogás megelőzése, illetve

⁹ Az Európai Parlament és a Tanács 2006. december 12-i 2006/113/EK irányelve a mézhéjú állatok vizeinek minőségi követelményeiről (HL L 376., 2006.12.27., 14. o.).

annak biztosítása érdekében, hogy a tengeri moszat képes legyen regenerálódni, intézkedéseket kell hozni a betakarítási technikák, a minimális méretek, a kor, a reprodukciós ciklusok, illetve a megmaradó moszat mennyisége tekintetében.

- 3.4.4. Ha a tengeri moszatot megosztott vagy közös betakarítási területen takarítják be, dokumentumokkal kell alátámasztani, hogy a betakarítás egésze e rendelet rendelkezéseivel összhangban történt.

4. A tenyésztett víziállatokra vonatkozó követelmények

A 7., 8., 9. és 12. cikkben megállapított általános termelési szabályokon kívül az e 4. szakaszban meghatározott szabályok alkalmazandók a hal-, rák-, tüskésbőrű- és puhatestű fajok vonatkozásában a 4.1.5.10. pontban megadottak szerint. Ezek a szabályok értelemszerűen vonatkoznak a zooplanktonokra, a mikro-rákokra, a kerekessérgekre, férgekre és más takarmányozási célú víziállatokra is.

4.1. Általános követelmények

4.1.1. Átállás

- 4.1.1.1. Az akvakultúrák termelőegységei esetében – beleértve a meglévő tenyésztett víziállatokat is – az akvakultúrák létesítményei alábbiakban felsorolt típusaira a következő átállási időszakok vonatkoznak:

- a) az olyan létesítmények esetében, amelyek kiszárítására, tisztítására és fertőtlenítésére nincs lehetőség, az átállási időszak 24 hónap;
- b) a kiszárított vagy pihentetett létesítmények esetében az átállási időszak 12 hónap;
- c) a kiszárított, kitisztított és fertőtlenített létesítmények esetében az átállási időszak 12 hónap;
- d) nyílt vízi létesítmények esetében – a kéthéjú kagylók tenyésztésével foglalkozó létesítményeket is beleértve – az átállási időszak három hónap.

- 4.1.1.2. Az akvakultúra-gazdaság az átállási időszak során felosztható egyértelműen elkülöníthető részekre, amelyeknek nem mindegyikét kezelik ökológiai termelési módszerekkel. A víziállatok tenyésztése esetében azonos fajok tenyészthetők, amennyiben a termelőegységek megfelelően elkülönülnek.

4.1.2. A víziállatok származása

- 4.1.2.1. A víziállatok származására vonatkozóan a következő szabályok alkalmazandók:

- a) az ökológiai akvakultúrának ökológiai módszerekkel nevelt anyaállományból és ökológiai gazdálkodási egységből származó fiatal állomány szaporításán kell alapulnia;
- b) helyi fajokat kell használni és a tenyésztés céljának olyan törzsek kialakításának kell lennie, amelyek jobban alkalmazkodnak a termelési feltételekhez, amelyek biztosítják az állatok egészségét és jólétét, és jól hasznosítják a takarmányforrásokat. Az ellenőrző hatóság vagy szerv számára dokumentumokkal kell igazolni az állatok származását és kezelését;
- c) olyan fajokat kell kiválasztani, amelyek robusztusak, és tartásuk nincs jelentős káros hatással a vadon élő állományra;

- d) a genetikai állomány javítása érdekében a gazdaságba vadon kifogott vagy nem ökológiai termelésből származó állatok is behozhatók. Ezeket az állatokat tenyésztési célból történő felhasználásukat megelőzően legalább három hónapig ökológiai gazdálkodás szerint kell tartani.

4.1.2.2. A tenyésztésre a következő szabályok érvényesülnek:

- a) tilos a hormonok és hormonszármazékok alkalmazása;
- b) egynemű vonalak mesterséges tenyésztése – a kézi válogatás kivételével –, poliploidok létrehozása, mesterséges keresztezés és klónozás nem alkalmazható;
- c) a megfelelő törzseket kell kiválasztani;
- d) adott esetben az anyaállománnyal való gazdálkodás, a szaporítás és a növendékállomány tenyésztésének fajspecifikus feltételeit meg kell határozni;

4.1.3. Élelmezés

4.1.3.1. A halak, rákfélék és tüskésbőrűek takarmányozására vonatkozóan a következő szabályok alkalmazandók:

- a) az állatokat olyan takarmánnyal kell etetni, amely kielégíti az állatok fejlődésük különböző szakaszaiban felmerülő tápanyagszükségletét;
- b) a takarmányozást az alábbi prioritások figyelembevételével kell kialakítani:
 - i. az állatok egészsége és jóléte;
 - ii. a termékek jó minősége, beleértve a tápanyag-összetételt is, amely biztosítja a fogyasztásra alkalmas késztermék kiváló minőségét;
 - iii. alacsony környezeti hatás;
- c) a takarmány növényi részének ökológiai termelésből kell származnia, a takarmány víziállatokból nyert részének pedig ökológiai akvakultúrából vagy halászati erőforrások fenntartható kiaknázásából kell származnia;
- d) nem ökológiai, növényi eredetű takarmány-alapanyagok esetében állati és ásványi eredetű takarmány-alapanyagok, takarmány-adalékanyagok, egyes, állatélelmezési célra felhasznált termékek és technológiai segédanyagok kizárólag abban az esetben alkalmazhatók, ha azokat e rendelet értelmében ökológiai termeléshez engedélyezték;
- e) növekedésserkentők és szintetikus aminosavak nem használhatók;
- f) csak a 19. cikk értelmében az ökológiai termelésben való alkalmazásra engedélyezett ásványi eredetű takarmány-alapanyagok használhatók fel az ökológiai akvakultúrában;
- g) csak a II. rész 1.4.4. pontjában említett takarmány-adalékanyagok, az állattakarmányozásban használt bizonyos termékek, illetve technológiai segédanyagok használhatók fel az ökológiai akvakultúrában.

4.1.3.2. A kéthéjú kagylókra és egyéb, nem ember által takarmányozott, planktonokkal táplálkozó fajokra vonatkozóan a következő szabályok alkalmazandók:

- a) ezeknek a szűrve táplálkozó állatoknak teljes táplálkozási igényüket a természetből kell kielégíteniük, kivéve a keltetőkben és ivadéknevelőkben tartott ivadékok esetében;
- b) a tenyésztési területeknek a 2000/60/EK irányelv által meghatározottak szerint kiváló ökológiai állapotúaknak kell lenniük.

4.1.3.3. A húsevő víziállatok takarmányozására vonatkozó különleges szabályok

A húsevő víziállatok takarmányának beszerzése során a következő prioritásokat kell érvényesíteni:

- a) akvakultúrából származó ökológiai takarmányok;
- b) ökológiai akvakultúrából származó halak, rákok és puhatestűek vágási hulladékából nyert halliszt és halolaj;
- c) fenntartható halgazdaságokban emberi fogyasztás céljára kifogott halak, rákok és puhatestűek vágási hulladékából nyert halliszt, halolaj és más összetevők;
- d) fenntartható halgazdaságokban kifogott és emberi fogyasztásra fel nem használt egész halakból, rákokból és puhatestűekből nyert halliszt, halolaj és más összetevők;
- e) növényi vagy állati eredetű ökológiai takarmány-alapanyagok; a növényi anyagok aránya nem haladhatja meg az összetevők összmenyiségének 60 %-át.

4.1.3.4. Egyes tenyésztett víziállatok takarmányozására vonatkozó egyedi szabályok

A szárazföldi vizekben tartott halakat, az ostoros garnélákat, az édesvízi garnélarákokat és a trópusi édesvízi halakat a következőképpen kell táplálni:

- a) takarmányozásukat a halastavakban természetesen előforduló táplálékforrásokból kell megvalósítani;
- b) ha az a) pontban említett természetes takarmány nem áll rendelkezésre kellő mennyiségben, engedélyezhető – lehetőség szerint a gazdaságban termesztett – növényi eredetű ökológiai takarmány, illetőleg tengeri moszat felhasználása. A gazdasági szereplőknek dokumentációval kell igazolniuk a kiegészítő takarmány alkalmazásának szükségességét;
- c) a természetes takarmány b) pont szerinti kiegészítése esetén a 4.1.5.10. pont g) alpontjában említett fajok és a cápaharcsák (*Pangasius* spp.) takarmányadagja tartalmazhat legfeljebb 10 %, fenntartható halászatból származó hallisztet vagy halolajat.

4.1.4. Egészségügyi ellátások

4.1.4.1. Betegségmegelőzés

A betegségmegelőzésre vonatkozóan a következő szabályok alkalmazandók:

- a) a betegségmegelőzésnek megfelelő – többek között a fajok jó vízminőségre, áramlási sebességre és vízcserearányra vonatkozó igényeit figyelembe vevő – elhelyezéssel elért optimális feltételek melletti állattartáson, a gazdálkodási egység optimális megtervezésén, jó tartási és gazdálkodási gyakorlaton – beleértve a létesítmények rendszeres tisztítását és fertőtlenítését –, kiváló

minőségű takarmányon, megfelelő állománysűrűségen, valamint fajta- és vonalválasztáson kell alapulnia;

- b) immunológiai állatgyógyászati készítmények használata megengedett;
- c) az állat-egészségügyi tervnek kell tartalmaznia a termelőegység volumenével arányos, részletes biológiai biztonsági és betegségmegelőzési gyakorlatokat, beleértve a képesített víziállat-egészségügyi szolgálatokkal folytatott egészségügyi konzultációra vonatkozó írásos megállapodást; az említett szolgálatok a gazdaságot évente legalább egyszer, kéthéjú kagyló esetében pedig kétfévente legalább egyszer felkeresik;
- d) az állatok tartására szolgáló rendszereket, berendezéseket és eszközöket megfelelően tisztítani és fertőtleníteni kell;
- e) a szerves lerakódást okozó szervezeteket kizárólag fizikai eszközzel vagy kézzel lehet eltávolítani, majd adott esetben a gazdaságtól távol vissza kell juttatni a tengerbe;
- f) kizárólag a 19. cikk értelmében az ökológiai termelésben való alkalmazásra engedélyezett, berendezések és létesítmények tisztítására és fertőtlenítésére szolgáló anyagok használhatók.
- g) a pihentetésre vonatkozóan a következő szabályok alkalmazandók:
 - i. az illetékes hatóságnak meg kell állapítania, hogy szükség van-e pihentetési időszakra, valamint meg kell határozni a pihentetés megfelelő időtartamát, amelyet dokumentálás mellett az egyes termelési ciklusokat követően kell beiktatni a tengeren megvalósuló nyílt vízi tartási rendszerekben;
 - ii. a kéthéjú kagylók tenyésztésére vonatkozóan nem tehető kötelezővé;
 - iii. a pihentetés ideje alatt a víziállat-tenyésztésben használt ketrecet vagy más eszközt ki kell üríteni, fertőtleníteni kell és üresen kell hagyni az újbóli használatig;
- h) adott esetben az el nem fogyasztott haltakarmányt, az ürüléket és az elpusztult állatokat haladéktalanul el kell távolítani annak érdekében, hogy a környezetet a vízminőség vonatkozásában ne érje jelentős károsodás, továbbá a betegségek kialakulásának minimalizálása, valamint a rovarok vagy rágszálók odavonzásának megakadályozása céljából;
- i) UV-fény és ózon csak keltetőkben és ivadéknevelőkben használható;
- j) az ektoparaziták elleni biológiai védekezés érdekében lehetőség szerint tiszta halakat kell felhasználni.

4.1.4.2. Állat-egészségügyi kezelések

Az állat-egészségügyi kezelésekre a következő szabályok alkalmazandók:

- a) a betegség kezelését az állatok szenvedésének elkerülése érdekében haladéktalanul meg kell kezdeni; ha fitoterápiás, homeopátiás és egyéb készítmények alkalmazása hatástalannak bizonyul, szükség esetén és szigorú feltételek mellett állatorvosi utasítás alapján alkalmazhatók kémiai úton előállított szintetikus allopatias állatgyógyászati készítmények, az

antibiotikumokat is beleértve. Adott esetben a kezelésekre és a várakozási időszakokra vonatkozóan korlátozásokat kell megállapítani;

- b) az uniós jog alapján az emberi és az állati egészség védelmében kötelezővé tett kezelések engedélyezettek;
- c) amennyiben a 4.1.4.1. ponttal összhangban az állatok egészségének biztosítása érdekében hozott megelőző intézkedések ellenére egészségi probléma merül fel, az állat-egészségügyi kezelések az alábbi sorrendben végezhetők el:
 - i. növényi, állati vagy ásványi eredetű anyagok, homeopátiás hígításban;
 - ii. érzéstelenítő hatással nem rendelkező növények és növényi kivonatok; valamint
 - iii. a következő anyagok: nyomelemek, fémek, természetes immunerősítők vagy engedélyezett probiotikumok;
- d) az allopátiás kezelések alkalmazása évi két kezelésre korlátozódik, a vakcinázás és a kötelező mentesítési programok kivételével. Az egy évnél rövidebb termelési ciklusú fajok esetében azonban évente legfeljebb egy allopátiás kezelés alkalmazható. Az allopátiás kezelések említett korlátozásainak túllépése esetén az érintett tenyésztett víziállatok nem értékesíthetők ökológiai termékként;
- e) az élősködők elleni kezelés alkalmazását – a tagállamok által alkalmazott kötelező védekezési terveken kívül – évente két alkalomra, illetve 18 hónapnál rövidebb termelési ciklus esetében évi egy alkalomra kell korlátozni;
- f) az allopátiás állat-egészségügyi kezelések és az élősködők elleni kezelések d) pontban említett várakozási ideje – beleértve a kötelező védekezési és mentesítési programok hatálya alá tartozó kezeléseket – a 2001/82/EK 11. cikkében előírt várakozási idő kétszerese, illetve előírt várakozási idő hiányában 48 óra;
- g) az állatgyógyászati termékek alkalmazását az állatok ökológiai termékként történő forgalomba hozatalát megelőzően minden esetben jelenteni kell az ellenőrző hatóságnak vagy szervnek. A kezelt állománynak egyértelműen azonosíthatónak kell lennie.

4.1.5. Elhelyezési feltételek és tartási gyakorlatok

4.1.5.1. Keltetők és ivadéknevelők kivételével tilos zárt visszaforgatásos akvakultúrás létesítményeket használni, kivéve ökológiai takarmányozásra szolgáló szervezetek termelése céljából.

4.1.5.2. Kizárólag a keltetőkben és ivadéknevelőkben engedélyezett a víz mesterséges fűtése és hűtése. A víz fűtésére vagy hűtésére a termelés bármely szakaszában felhasználható fűtő kútból származó természetes víz.

4.1.5.3. A tenyésztett víziállatok környezetét úgy kell kialakítani, hogy fajspecifikus szükségleteikkel összhangban teljesüljenek a következők:

- a) az állatok megfelelő térrel rendelkeznek jóllétük biztosításához, és adott esetben legyen biztosított egy minimális állománysűrűség;;

- b) az állatok tartása jó minőségű – többek között megfelelő áramlási sebességű és vízcserearányú – vízben, elegendő oxigénszinttel és a metabolitok alacsony szinten tartása mellett valósul meg;
- c) az állatok tartása a fajspecifikus szükségletekkel összhangban lévő hőmérsékleti és fényviszonyok között, a földrajzi elhelyezkedést figyelembe véve valósul meg.

Édesvízi halak esetében a fenék kialakítását tekintve a lehető legnagyobb mértékben megfelel a természetes élőhelyi feltételeknek.

Pontyfélék esetében a fenék természetes föld legyen.

4.1.5.4. A vízi tartási rendszerek kialakítása és felépítése során olyan áramlási sebességet és fizikai-kémiai paramétereket kell biztosítani, amelyek garantálják az állatok egészségét és jóllétét, és megfelelnek viselkedési szükségleteiknek.

4.1.5.5. Az állatok nevelésére szolgáló szárazföldi egységek vonatkozásában az alábbi feltételeknek kell teljesülniük:

- a) az átfolyásos rendszereknél lehetőséget kell biztosítani az áramlási sebesség és a vízminőség folyamatos felügyeletére és ellenőrzésére mind a beáramló, mind a kiáramló víz esetében;
- b) a gazdaság peremterületének (szárazföld és víz találkozási pontja) legalább 5 %-án természetes növényzetnek kell lennie.

4.1.5.6. A tengeri tartási rendszereknek az alábbi követelményeknek kell megfelelniük:

- a) a rendszereknek olyan helyen kell elhelyezkedniük, ahol a víz áramlása, mélysége és a víztest cserélődése megfelelő a mederre és az azt körülvevő víztestre gyakorolt hatás minimalizálása szempontjából;
- b) a ketrecek kialakítása, felépítése és karbantartása megfelelő a működési környezetnek való kitettség szempontjából.

4.1.5.7. A tartási rendszereket úgy kell kialakítani, elhelyezni és működtetni, hogy a rendszerből való kiszökés kockázata a lehető legkisebb legyen.

4.1.5.8. Halak vagy rákfélék kiszökése esetére megfelelő intézkedést kell hozni – adott esetben beleértve az állat elfogását is – annak érdekében, hogy a helyi ökoszisztémát minél kevesebb hatás érje. Az ezt igazoló dokumentációt meg kell őrizni.

4.1.5.9. Víziállatok halastavakban, tartályokban vagy áramoltatott vízrendszerű medencékben megvalósuló tenyésztése esetén a gazdaságokat fel kell szerelni természetes szűrőréteggel, ülepítő medencékkel, biológiai vagy mechanikai szűrőkkel a hulladék tápanyagok összegyűjtése érdekében, vagy tengeri moszatot vagy állatokat (kéthéjű kagylót és algát) kell használni, melyek hozzájárulnak a kiáramló víz minőségének javításához. A távozó vizet adott esetben rendszeres időközönként ellenőrizni kell.

4.1.5.10. Állománysűrűség

Az állománysűrűségnek a tartott halak jóllétére gyakorolt hatásai figyelembe vételéhez folyamatosan ellenőrizni kell a halak állapotát (pl. az uszony sérülése, más típusú sérülések, növekedési ütem, viselkedés és általános egészségi állapot), valamint a víz minőségét.

Az állománysűrűséget fajonként vagy fajcsoportonként kell meghatározni:

- a) Lazacfélék ökológiai termelése édesvízben:

Érintett fajok: sebes pisztráng (*Salmo trutta*) – szivárványos pisztráng (*Oncorhynchus mykiss*) – pataki szajbling (*Salvelinus fontinalis*) – lazac (*Salmo salar*) – sarkvidéki szajbling (*Salvelinus alpinus*) – pénzes pér (*Thymallus thymallus*) – tavi pisztráng (*Salvelinus namaycush*) – dunai galóca (*Huchohucho*)

Termelési rendszer	A gazdaság etetési rendszerét nyílt rendszer felhasználásával kell megvalósítani. Az áramlási sebességnek legalább 60 %-os oxigéntelítettséget kell biztosítani az állomány számára, gondoskodva az állatok jó közérzetéről, valamint a kifolyó víz eltávolításáról.
Maximális állománysűrűség	A felsorolásban nem szereplő lazacfélék esetében 15 kg/m ³ Lazac 20 kg/m ³ Sebes pisztráng és szivárványos pisztráng 25 kg/m ³ Sarkvidéki szajbling 20 kg/m ³

- b) Lazacfélék ökológiai termelése tengervízben:

Érintett fajok: lazac (*Salmo salar*), sebes pisztráng (*Salmo trutta*) - szivárványos pisztráng (*Oncorhynchus mykiss*)

Maximális állománysűrűség	10 kg/m ³ hálós rekeszekben
---------------------------	--

- c) Közöséges tőkehal (*Gadus morhua*) és más tőkehalfélék, fűrészes sügér (*Dicentrarchus labrax*), tengeri durbincs (*Sparus aurata*), sashal (*Argyrosomus regius*), nagy rombuszhal (*Psetta maxima* [= *Scophthalmus maximus*]), rózsaszínű durbincs (*Pagrus pagrus* [= *Sparus pagrus*]), vörös árnyékhal (*Sciaenops ocellatus*) és más durbincsfélék, valamint nyúlhalak (*Siganus spp.*) ökológiai termelése

Termelési rendszer	Nyílt vízi tartási rendszerben (hálós rekesz/ketrec), ahol a legkisebb tengeráramlási sebesség optimális feltételeket biztosít a halak számára, illetve a szárazföldön létesített nyílt rendszerben.
Maximális állománysűrűség	A nagy rombuszhaltól eltérő halfajok esetében: 15 kg/m ³ A nagy rombuszhal esetében: 25 kg/m ²

- d) Fűrészes sügér, tengeri durbincs, sashal, tengeri pér (*Liza*, *Mugil*) és angolna (*Anguilla spp.*) ökológiai termelése árapályos területek mesterséges tavaiban és part menti lagúnáiban

Tartási rendszer	Akvakultúras termelőegységgé alakított hagyományos sólepárlók és hasonló szárazföldi mesterséges tavak árapályos területeken
Termelési rendszer	A fajok jóllétének biztosítása érdekében gondoskodni kell a víz megfelelő cseréjéről. A gátak legalább 50 %-át növényekkel kell fedni

	Vizenyős területen létesített víztisztító tavak megléte szükséges
Maximális állománysűrűség	4 kg/m ³

e) Tok ökológiai termelése édesvízben:

Érintett fajok: Tokfélék családja (*Acipenseridae*)

Termelési rendszer	Az egyes állattartó egységekben megfelelő vízáramlásról kell gondoskodni az állatok jólétének biztosítása érdekében. A távozó víz minőségének meg kell egyeznie a bejövő víz minőségével
Maximális állománysűrűség	30 kg/m ³

f) Halak ökológiai termelése szárazföldi vizekben:

Érintett fajok: pontyfélék családja (*Cyprinidae*) és más társított fajok polikultúrás termelésben, beleértve a következőket: sügér, csuka, harcsa, marénafélék, tok

Termelési rendszer	Mesterséges halastavakban, amelyeket időszakosan teljes mértékben ki kell szárítani, valamint tavakban. A tóban teljes mértékben ökológiai termelést kell folytatni, beleértve a szárazföldi területeken termesztett növényeket is. A halak számára mérete révén optimális feltételeket biztosító lehalászási területen gondoskodni kell a tiszta víz beáramlásáról. A halakat a lehalászt követően tiszta vízben kell tárolni. A halastavak és tavak szerves- és ásványianyag-utánpótlását kizárólag a 19. cikk szerint az ökológiai termelésben használható tápanyag-utánpótló és talajjavító szerekkel lehet végezni, és legfeljebb 20 kg nitrogén/ha alkalmazásával. Tilos szintetikus kémiai anyagok alkalmazása a termelésre szolgáló vízben jelen lévő vízi növények, valamint a növényi takaró szabályozása céljából. A szárazföldön elhelyezkedő vízi egységet körülvevő, természetes vegetációval rendelkező területeket a gazdálkodásban nem érintett külső területek pufferezónájaként fenn kell tartani, az ökológiai akvakultúra szabályaival összhangban. A nyújtási szakaszban a „polikultúra” abban az esetben
--------------------	---

	alkalmazható, ha az e meghatározásban foglalt kritériumok a többi hal tekintetében is teljesülnek.
Termelési hozam	A fajok összes termelési hozama éves szinten legfeljebb 1500 kg hal/hektár.

g) Ostoros garnélák és édesvízi garnélarák (*Macrobrachium* spp.) ökológiai termelése:

A termelőegység(ek) létrehozása	Elhelyezkedés: terméketlen agyagos területen, a tó építése által okozott környezeti hatás minimalizálása érdekében. A halastavakat természetes, már meglévő agyag felhasználásával kell kiépíteni. A mangrove kiirtása nem engedélyezett.
Átállási idő	Tavanként hat hónap, a tenyésztett garnélarák rendes élettartamának megfelelően.
A tenyészállomány származása	Három év működést követően legalább a tenyészállomány felének domesztikáltnak, a fennmaradó tenyészállománynak pedig fenntartható halgazdaságokból származó, kórokozótól mentes, vadon kifogott állománynak kell lennie. Az első és második nemzedéken a gazdaságba történő behozatalt megelőzően kötelező szűrővizsgálatot kell végezni.
A szemkocsány eltávolítása	tilos.
A gazdaság állománysűrűsége és termelési korlátai	Tenyésztés: legfeljebb 22 posztlárva/m ² A biomassa maximális pillanatnyi mennyisége: 240 g/m ²

h) Puhatestűek és tüskésbőrűek:

Termelési rendszerek	Zsinórok, tutajok, tengerfenéki tenyésztés, hálós zsákok, ketrecek, tálcák, haltartó hálók, kagylócölöpök és más tartási rendszerek. A tutajokon megvalósuló kagylótenyésztésben a felszíni terület négyzetméterére vetítve a felfüggesztett kötelek száma köbméterenként legfeljebb egy lehet. Egy-egy kötél hosszúsága nem haladhatja meg a 20 métert. A köteleket a termelési ciklus során nem lehet ritkítani, a tenyésztés kezdeti szakaszában azonban engedélyezett a kötelek több szálra való szétválasztása, feltéve, hogy az nem növeli az állománysűrűséget.
----------------------	---

i) Trópusi édesvízi hal: tejhal (*Chanos chanos*), tilápiák (*Oreochromis* spp.), cápaharcsák (*Pangasius* spp.):

Termelési rendszerek	Halastavak és hálós ketrecek
Maximális állománysűrűség	Pangasius: 10 kg/m ³ Oreochromis: 20 kg/m ³

4.1.6. Állatjólét

- 4.1.6.1. A tenyésztett víziállatok tartásába bevont teljes személyzetnek a szükséges alapvető alapismeretek és készségek birtokában kell lennie az állatok egészségügyi és jóléti szükségletei vonatkozásában.
- 4.1.6.2. A tenyésztett víziállatok kézbevétele a lehető legkevesebb alkalomra kell csökkenteni, és a lehető leggondosabban, megfelelő berendezéseket és protokollt alkalmazva kell eljárni a kézbevétellel összefüggésbe hozható stressz és fizikai sérülés elkerülése érdekében. A tenyészállományhoz csak a fizikai sérülés és a stressz minimalizálásának biztosítása mellett szabad hozzányúlni, adott esetben érzéstelenítés alkalmazásával. A halak jólétének biztosítása érdekében az osztályozási műveletek gyakoriságát minimálisra kell csökkenteni.
- 4.1.6.3. Mesterséges fény alkalmazására a következő korlátozások alkalmazandók:
- a) a természetes nappali fény meghosszabbítása céljából nem haladható meg az a legmagasabb mennyiség, amely még tiszteletben tartja a tartott állatok etológiai szükségleteit, általános egészségügyi állapotukat és a földrajzi feltételeket; a legnagyobb mennyiség nem lehet több, mint napi 16 óra, kivéve szaporítási célok esetében;
 - b) a fényerősségekben bekövetkező hirtelen változás megelőzése érdekében átmenetként fokozatosan gyengülő erősségű világítást vagy háttérvilágítást kell alkalmazni.
- 4.1.6.4. A levegőztetés az állatok jólétének és egészségének biztosítása érdekében engedélyezett azzal a feltétellel, hogy a mechanikai levegőztetőket lehetőleg megújuló energiaforrás működteti.
- 4.1.6.5. Oxigén használata kizárólag az állat-egészségügyi és állatjóléti követelményekkel összefüggően, valamint a termelés vagy szállítás kritikus időszakaiban engedélyezett a következő esetekben:
- a) a hőmérséklet emelkedésének, az atmoszferikus nyomás csökkenésének vagy a véletlenszerű szennyezés rendkívüli eseteiben;
 - b) időszakos állománykezelési eljárások, például mintavétel vagy válogatás esetében;
 - c) az állomány fennmaradásának biztosítása érdekében.
- 4.1.6.6. Megfelelő intézkedéseket kell hozni a tenyésztett víziállatok szállítási időtartamának lehető legrövidebbre csökkentése érdekében.
- 4.1.6.7. Teljes életük során – a leöléskor is – a lehető legkisebbre kell csökkenteni az állatok szenvedését.
- 4.1.6.8. A levágás során ügyelni kell arra, hogy a halak az azonnali eszméletvesztés révén ne érzékelhessenek fájdalmat. A leölés előtti kezelést úgy kell végrehajtani, hogy az állatok sérüléseinek megelőzése mellett szenvedésük és az őket ért stressz is a lehető legkisebb maradjon. Az optimális levágási módszer kiválasztásakor figyelembe kell venni a lehalászási méreteket, a fajokat és a termelőhelyeket.
- 4.2. A puhatestűekre vonatkozó egyedi szabályok
- 4.2.1. Az ikra származása
- Az ikra származására vonatkozóan a következő szabályokat kell alkalmazni:

- a) ha a környezetet nem éri jelentős kár és a helyi jogszabályok engedik, kéthéjú kagyló esetében használható a termelőegységen kívülről származó, vadon begyűjtött ikra, amennyiben:
 - i. olyan lelőhelyről származik, ahol valószínűleg elpusztulna a tél folyamán, vagy ahol a követelményekhez viszonyítva felesleg képződött; vagy
 - ii. olyan kollektorról, amelyen természetes úton telepedett meg a kéthéjú kagyló;
- b) az óriás osztriga (*Crassostrea gigas*) esetében a szelektíven tenyésztett állományt kell előnyben részesíteni a vadon történő szaporodás előfordulásának csökkentése érdekében;
- c) nyilvántartást kell vezetni a vadon begyűjtött ikra begyűjtésének módjáról, helyszínéről és időpontjáról, lehetővé téve a nyomon követést a begyűjtési területig visszamenőleg.

4.2.2. Elhelyezési feltételek és tartási gyakorlatok

Az elhelyezési feltételekre és a tartási gyakorlatokra vonatkozóan a következő szabályokat kell alkalmazni:

- a) a termelés polikultúrás rendszerben történhet ugyanabban a vízben, mint az ökológiai halaké és tengeri moszatoké, amit dokumentálni kell a fenntartható gazdálkodási tervben. Polikultúrás gazdálkodásban a kéthéjú kagyló együtt tartható csigákkal (például particsigával) is;
- b) a kéthéjú kagyló ökológiai termelését cölöpökkel, bolyákkal vagy más egyértelmű jelzőeszközökkel megjelölt területen belül kell végezni, amelyet adott esetben hálókkel, ketrecekkel vagy más mesterséges eszközökkel el kell határolni;
- c) a kagylók ökológiai termelésével foglalkozó gazdaságoknak a lehető legkisebbre kell csökkenteniük a védett fajokat fenyegető esetleges kockázatokat. Ragadozók elleni védőhálók alkalmazásakor azok kialakítása nem jelenthet sérülésveszélyt a bukómadarak számára.

4.2.3. Tenyésztés

A tenyésztésre vonatkozóan a következő szabályokat kell alkalmazni:

- a) a kötelekkel és a 4.1.5.10. pont h) alpontjában ismertetett egyéb eljárásokkal megvalósuló tenyésztés elfogadható lehet az ökológiai termelés céljára is;
- b) a kagylók fenéken való tenyésztése csak akkor engedélyezhető, ha a begyűjtési és tenyésztési területet nem éri jelentős környezeti hatás. A környezetre gyakorolt minimális hatást vizsgálattal kell alátámasztani, emellett pedig a gazdasági szereplőnek jelentést kell benyújtania az ellenőrző hatóságnak vagy szervnek az érintett területről. A jelentés a fenntartható gazdálkodási terv külön fejezetét képezi.

4.2.4. Gazdálkodás

A gazdálkodásra vonatkozóan a következő szabályokat kell alkalmazni:

- a) a termelés során az állománysűrűség nem haladhatja meg az ugyanazon helyszínen megvalósuló, nem ökológiai kagylótermelés során alkalmazott állománysűrűséget. A válogatást, az állománysűrűség csökkentését vagy kiigazítását a biomasszával összhangban kell végezni az állatok jólétének és a termékek jó minőségének biztosítása érdekében;
- b) a szerves lerakódást okozó szervezeteket mechanikus úton vagy kézzel kell eltávolítani, adott esetben visszajuttatva a tengerbe, a kagylótenyésztő gazdaságoktól kellő távolságban. A kagylók a termelési ciklusban egy alkalommal kezelhetők meszes oldattal a szerves lerakódást okozó versengő károsító szervezetek előfordulásának szabályozása céljából.

4.2.5. Az osztrigákra vonatkozó egyedi tenyésztési szabályok

A cölöpökön történő zsákos tenyésztés megengedett. Ezeket az eszközöket, illetve más szerkezeteket, amelyek az osztrigákat tartalmazzák, úgy kell elhelyezni, hogy a part mentén ne képezzenek összefüggő akadályt. Az árapály mozgás figyelembevételével az állományt úgy kell elhelyezni a fenéken, hogy az a termelés szempontjából optimális legyen. A termelésnek meg kell felelnie a 4.1.5.10. pont h) alpontjában felsorolt kritériumoknak.

IV. rész: A feldolgozott élelmiszerek és a feldolgozott takarmányok előállítására vonatkozó szabályok

A 7., 9. és 13. cikkben megállapított általános termelési szabályokon kívül a feldolgozott élelmiszerekre és a feldolgozott takarmányokra az e részben meghatározott szabályok is alkalmazandók.

1. A feldolgozott élelmiszerek és a feldolgozott takarmány előállításával kapcsolatos általános követelmények

- 1.1. Az élelmiszer vagy takarmány feldolgozásához használt adalékanyagoknak, technológiai segédanyagoknak, valamint egyéb anyagoknak és összetevőknek, továbbá az alkalmazott feldolgozási eljárásoknak (például füstölés) meg kell felelniük a helyes gyártási gyakorlat alapelveinek¹⁰.
- 1.2. A feldolgozott élelmiszert vagy takarmányt előállító gazdasági szereplőknek ki kell alakítaniuk és rendszeresen aktualizálniuk kell a kritikus feldolgozási lépések szisztematikus azonosításán alapuló megfelelő eljárásokat.
- 1.3. Az 1.2. pontban említett eljárások alkalmazásának mindenkor garantálnia kell, hogy az előállított feldolgozott termékek megfeleljenek e rendeletnek.
- 1.4. A gazdasági szereplők kötelesek az 1.2. pontban említett eljárásokat betartani és megvalósítani, különös tekintettel a következőkre:
 - a) megelőző intézkedéseket foganatosítanak a nem engedélyezett anyagokkal vagy termékekkel történő szennyeződés veszélyének elkerülése érdekében;
 - b) megfelelő tisztító intézkedéseket alkalmaznak, valamint figyelemmel kísérik azok eredményességét, és nyilvántartásba veszik e műveleteket;

¹⁰ A helyes gyártási gyakorlat (GMP) meghatározása a az élelmiszerekkel rendeltetésszerűen érintkezésbe kerülő anyagokra és tárgyakra vonatkozó helyes gyártási gyakorlatról szóló, 2006. december 22-i 2023/2006/EK bizottsági rendelet 3. cikkének a) pontjában szerepel (HL L 384., 2006.12.29., 75. o.).

- c) biztosítják, hogy nem ökológiai termelésből származó termékek ne kerülhessenek forgalomba ökológiai termelésre utaló jelöléssel.
- 1.5. A feldolgozott ökológiai termékek előállításának időben vagy térben el kell különülnie a nem ökológiai termékektől. Amennyiben az érintett termelőegységben nem ökológiai termelésű termékek készítése vagy tárolása is történik, úgy a gazdasági szereplő köteles:
- a) erről az ellenőrző hatóságot vagy szervet tájékoztatni;
 - b) a műveleteket az ökológiai termékeken végzett hasonló műveletektől térben vagy időben elkülönítve a teljes munkafolyamatsoron elvégezni;
 - c) az ökológiai termékeket a műveletek előtt és után a nem ökológiai termékektől térben vagy időben elkülönítve tárolni;
 - d) minden műveletről és feldolgozott mennyiségről naprakész nyilvántartást vezetni;
 - e) megfelelő intézkedéseket foganatosítani a tételek azonosításának biztosítása, valamint a nem ökológiai termékekkel való keveredés vagy felcserélődés megakadályozása érdekében;
 - f) ökológiai termékeken műveleteket kizárólag a termelőberendezések megfelelő tisztítása után végezni.
- 1.6. Nem használhatók olyan termékek, anyagok és technológiák, amelyek visszaállítják az ökológiai élelmiszerek feldolgozása és tárolása során elveszett tulajdonságokat vagy korrigálják az ökológiai élelmiszerek feldolgozásakor elkövetett gondatlanság következményeit, vagy más módon félrevezethetnek az ökológiai élelmiszerként forgalomba hozni kívánt termékek valódi jellegét illetően.
- 2. A feldolgozott élelmiszer előállítására vonatkozó követelmények**
- 2.1. Az ökológiai feldolgozott élelmiszerek összetételére a következő feltételek alkalmazandók:
- a) a terméket főként mezőgazdasági eredetű összetevőkből kell előállítani; annak meghatározásához, hogy egy terméket főként mezőgazdasági eredetű összetevőkből állítottak-e elő, a hozzáadott vizet és sót nem kell figyelembe venni;
 - b) kizárólag olyan élelmiszer-adalékanyagok, technológiai segédanyagok, ízesítők, víz, só, mikroorganizmus készítmények és élelmiszerenzimek, ásványok, nyomelemek, vitaminok, továbbá aminosavak és más mikrotápanyagok kerülhetnek felhasználásra a speciális ételmezési célokra szánt élelmiszerekben amelyek ökológiai termelésben való felhasználását a 19. cikk szerint engedélyezték;
 - c) ökológiai összetevő nem lehet jelen ugyanazon, de átállásból származó vagy nem ökológiai összetevővel együtt;
 - d) átállásban lévő növényből előállított élelmiszer csak egyetlen mezőgazdasági eredetű növényi összetevőt tartalmazhat.
- 2.2. Egyes termékek és anyagok élelmiszerek feldolgozása során történő használata
- 2.2.1. Csak a 2.1. pont b) alpontjában említett termékek és anyagok, valamint a 2.2.2, 2.2.4. és 2.2.5. pontban említett termékek és anyagok használhatók fel az élelmiszerek

feldolgozása során; ez alól kivételt képeznek a borágazathoz tartozó termékek és anyagok, amelyekre az V. rész 2. pontja vonatkozik, valamint az élesztőtermékek és anyagok, amelyekre pedig a VI. rész 1.3. pontja vonatkozik.

2.2.2. Az élelmiszerek feldolgozása során a következő termékek és anyagok felhasználása engedélyezett:

- a) az élelmiszer-feldolgozásban általában használt mikroorganizmus- és élelmiszerenzim-készítmények; ugyanakkor az élelmiszer-adalékanyagként használandó élelmiszerenzimeknek a 19. cikk értelmében ökológiai termelésben való alkalmazásra engedélyezetteknek kell lenniük;
- b) az 1334/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet¹¹ 3. cikke (2) bekezdésének b) és d) pontjában meghatározott, természetes aromaanyagként, illetve természetes aromakészítményként megjelölt anyagok, az említett rendelet 15. cikke (1) bekezdése e) pontjának és 16. cikkének megfelelően;
- c) a hús és a tojásbélyegzésére szolgáló élelmiszerszínezékek az 1333/2008/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet¹² 17. cikkének megfelelően;
- d) az élelmiszer-feldolgozásban általában használatos ivóvíz és só (alapösszetevőként nátrium-kloriddal vagy kálium-kloriddal);
- e) ásványok (köztük nyomelemek), vitaminok, aminosavak és mikrotápanyagok használata csak akkor engedélyezett, ha alkalmazásukat jogszabály írja elő abban az élelmiszerben, amelyben felhasználásra kerülnek.

2.2.3. A 21. cikk (3) bekezdésében előírt számítás során a következő szabályokat kell alkalmazni:

- a) a 19. cikk értelmében ökológiai termelésben való alkalmazásra engedélyezett bizonyos élelmiszer-adalékanyagokat mezőgazdasági eredetű összetevőkként kell kiszámítani;
- b) a 2.2.2. pontban említett készítményeket és anyagokat nem mezőgazdasági eredetű összetevőkként kell kiszámítani;
- c) az élesztőt és az élesztőtermékeket mezőgazdasági eredetű összetevőkként kell kiszámítani.

2.2.4. A következő nem ökológiai összetevők használhatók fel az ökológiai termékek feldolgozásánál:

- a) állati termékek:
 - i. nem akvakultúrából származó vízi szervezetek, amelyek a nem ökológiai élelmiszergyártásban engedélyezett összetevők;
 - ii. zselatin;

¹¹ Az Európai Parlament és a Tanács 2008. december 16-i 1334/2008/EK rendelete az élelmiszerekben és azok felületén használható aromákról és egyes, aroma tulajdonságokkal rendelkező élelmiszer-összetevőkről, valamint az 1601/91/EGK tanácsi rendelet, a 2232/96/EK és a 110/2008/EK rendelet, valamint a 2000/13/EK irányelv módosításáról (HL L 354., 2008.12.31., 34. o.).

¹² Az Európai Parlament és a Tanács 2008. december 16-i 1333/2008/EK rendelete az élelmiszer-adalékanyagokról (HL L 354., 2008.12.31., 16. o.).

- iii. belek;
- b) feldolgozatlan növényi termékek, illetve azokból feldolgozással előállított termékek:
 - i. élelmezési célra alkalmas gyümölcsök, héjas gyümölcsűek és magvak:
 - kóladió *Cola acuminata*;
 - ii. élelmezési célra alkalmas fűszermagvak és -növények:
 - tormamag *Armoracia rusticana*;
 - sáfrányos szeklice virága *Carthamus tinctorius*;
 - vízitorma *Nasturtium officinale*;
 - iii. egyéb:
 - algák, ideértve a tengeri moszatot;
- c) feldolgozott növényi termékek:
 - i. cukrok, keményítők, valamint egyéb, gabonafélékből és gumókból nyert termékek:
 - rizspapír;
 - kémiaileg nem módosított, rizsből, illetve viaszos kukoricából nyert keményítő;
 - ii. egyéb:
 - rum, kizárólag nádcukorszirupból előállítva.

2.2.5. Finomított vagy finomítatlan, de vegyileg nem módosított zsírok és olajok használhatóak nem ökológiai formájukban, ha az alábbiaktól eltérő növényekből nyerték őket:

- kakaó *Theobroma cacao*;
- kókuszdió *Cocos nucifera*;
- olíva *Olea europaea*;
- napraforgó *Helianthus annuus*;
- olajpálma *Elaeis guineensis*;
- repce *Brassica napus, rapa*;
- sáfrányos szeklice *Carthamus tinctorius*;
- szezám *Sesamum indicum*;
- szója *Glycine max*.

3. A feldolgozott takarmány előállítására vonatkozó követelmények

- 3.1. Az ökológiai takarmány-alapanyagok vagy átállási takarmány-alapanyagok mellett nem kerülhetnek nem ökológiai módszerekkel előállított takarmány-alapanyagok is az ökológiai takarmány összetevői közé.
- 3.2. Az ökológiai előállítás során használt vagy feldolgozott takarmány-alapanyagot nem lehet kémiai szintézissel előállított oldószerek segítségével kezelni.

V. rész: Bor

1. Hatály

- 1.1. A 7., 8., 9. és 14. cikkben megállapított általános termelési szabályokon kívül az 1308/2013/EU rendelet 1. cikke (2) bekezdésének 1) pontjában említett borágazati termékek ökológiai előállítására vonatkozóan az e részben meghatározott szabályok is alkalmazandók.
- 1.2. Amennyiben e rész kifejezetten másképp nem rendelkezik, a 606/2009/EK bizottsági rendelet¹³ és a 607/2009/EK bizottsági rendelet¹⁴ alkalmazandó.

2. Bizonyos termékek és anyagok használata

- 2.1. A borágazati termékeket ökológiai nyersanyagokból kell előállítani.
- 2.2. Csak a 19. cikk értelmében az ökológiai termelésben való felhasználásra engedélyezett termékek és anyagok használhatók fel a borágazati termékek előállítására, beleértve a borászati eljárásokat és kezeléseket, fenntartva az 1308/2013/EU és a 606/2009/EK rendeletben és különösen ez utóbbi rendelet I.A. mellékletében meghatározott feltételeket és korlátozásokat.

3. Borászati eljárások és korlátozások

- 3.1. Az 1. és 2. szakaszban foglaltak és a 3.2–3.5. pontban szereplő egyedi tiltások és korlátozások sérelme nélkül, az 1308/2013/EU rendelet 80. cikkében és 83. cikke (2) bekezdésében, valamint a 606/2009/EK rendelet 3., 5–9. és 11–14. cikkében, valamint e rendeletek mellékleteiben szereplő borászati eljárások, folyamatok és kezelések közül kizárólag a 2010. augusztus 1. előtt alkalmazottak engedélyezettek, figyelemmel az előírt korlátozásokra is.
- 3.2. A következő borászati eljárások, folyamatok és kezelések alkalmazása tilos:
 - a) hűtéssel történő részleges sűrités, az 1308/2013/EU rendelet VIII. melléklete I. része B.1. szakaszának c) pontja szerint;
 - b) kéntelenítés fizikai eljárásokkal, a 606/2009/EK rendelet I.A. mellékletének 8. pontja szerint;
 - c) a borban lévő borkő kiválásának megakadályozása céljából végzett elektrodialízis, a 606/2009/EK rendelet I.A. mellékletének 36. pontja szerint;
 - d) a borok alkoholtartalmának részleges kivonása, a 606/2009/EK rendelet I. A. mellékletének 40. pontja szerint;
 - e) kationcserélőkkel történő kezelés a borban lévő borkő kiválásának megakadályozása céljából, a 606/2009/EK rendelet I.A. mellékletének 43. pontja szerint.
- 3.3. Az alábbi borászati eljárások, folyamatok és kezelések a következő feltételek mellett végezhetők:

¹³ A Bizottság 2009. július 10-i 606/2009/EK rendelete a 479/2008/EK tanácsi rendeletnek a szőlőből készült termékek kategóriái, a borászati eljárások és az azokhoz kapcsolódó korlátozások tekintetében történő végrehajtására vonatkozó egyes szabályok megállapításáról (HL L 193., 2009.7.24., 1. o.).

¹⁴ A Bizottság 2009. július 14-i 607/2009/EK rendelete a 479/2008/EK tanácsi rendeletnek a bizonyos borászati termékekre vonatkozó oltalom alatt álló eredetmegjelölések és földrajzi jelzések, hagyományos kifejezések, valamint e termékek címkézése és kiserelése tekintetében történő végrehajtására vonatkozó egyes részletes szabályok megállapításáról (HL L 193., 2009.7.24., 60. o.).

- a) a 606/2009/EK rendelet I.A. mellékletének 2. pontja szerint történő hőkezelések esetén a hőmérséklet nem haladhatja meg a 70 °C-ot;
 - b) a 606/2009/EK rendelet I.A. mellékletének 3. pontja szerint, semleges szűrőközeggel vagy anélkül végzett centrifugálás és szűrés esetén a pórusok mérete nem lehet 0,2 mikrométernél kisebb.
- 3.4. A következő borászati eljárásokat, folyamatokat és kezeléseket a Bizottság 2015. augusztus 1. előtt felülvizsgálja, mérlegelve a szóban forgó eljárások fokozatos megszüntetését vagy további korlátozását:
- a) a 606/2009/EK rendelet I.A. mellékletének 2. pontjában említett hőkezelés;
 - b) ioncserélő gyantáknak a 606/2009/EK rendelet I.A. mellékletének 20. pontjában említett használata;
 - c) az 1308/2013/EU rendelet VIII. melléklete I. része B.1. szakaszának b) pontja szerinti fordított ozmózis.
- 3.5. Az 1234/2007/EK rendelet vagy a 606/2009/EK rendeletben előírt borászati eljárásokra, folyamatokra és kezelésekre vonatkozó bármely, 2010. augusztus 1-jét követően bevezetett módosítás ökológiai bor előállítása esetén csak az e 3. szakaszban foglalt, az előállítási szabályok alkalmazásához szükséges intézkedések elfogadása, valamint – amennyiben szükséges – az e rendelet 19. cikkének megfelelő értékelés lefolytatása után alkalmazható.

VI. rész: Élelmiszerként vagy takarmányként használt élesztő

A 7., 9. és 15. cikkben megállapított általános termelési szabályokon kívül az élelmiszerként vagy takarmányként használt ökológiai élesztőre az e részben meghatározott szabályok is alkalmazandók.

1. Általános követelmények

- 1.1. Ökológiai élesztő előállításához kizárólag ökológiai módon előállított táptalaj használható.
- 1.2. Ökológiai élelmiszer vagy takarmány az ökológiai élesztő mellett nem tartalmazhat nem ökológiai élesztőt.
- 1.3. Az ökológiai élesztő előállításához, gyártásához és készítéséhez az alábbi anyagok használhatók:
 - a) a 19. cikk értelmében ökológiai termelésben való alkalmazásra engedélyezett technológiai segédanyagok;
 - b) a IV. rész 2.2.2. pontjának a) és d) alpontjában említett termékek és anyagok.

III. MELLÉKLET

A TERMÉKEK ÖSSZEGYŰJTÉSE, CSOMAGOLÁSA, SZÁLLÍTÁSA ÉS TÁROLÁSA

1. A termékek összegyűjtése és előkészítő egységekhez szállítása

A gazdasági szereplők csak akkor gyűjthetik egyidejűleg az ökológiai és nem ökológiai termékeket, ha megfelelő intézkedéseket tettek a nem ökológiai termékekkel való esetleges keveredés vagy felcserélődés elkerülése, és az ökológiai termékek azonosításának biztosítása érdekében. A gazdasági szereplőnek az ellenőrző hatóság vagy szerv számára hozzáférhető módon kell tárolnia a gyűjtés napjára, órájára, útvonalára, valamint a termékek átvételének dátumára és időpontjára vonatkozó információkat.

2. A termékek csomagolása és elszállítása más gazdasági szereplőkhöz vagy termelőegységekhez

2.1. A gazdasági szereplőknek biztosítaniuk kell, hogy az ökológiai termékek más gazdasági szereplőkhöz vagy termelőegységekhez – beleértve a nagy- és kiskereskedőket – kizárólag megfelelő, zárt csomagolásban, konténerben vagy járműben legyenek szállítva, amely kizárja, hogy a szállítmány tartalmát a plomba, illetve zár külső manipulációja, illetve sérülése nélkül ki lehessen cserélni, továbbá biztosítaniuk kell, hogy e termékek – az uniós jogban előírt más jelölések sérelme nélkül – a következőket tartalmazó címkével legyenek ellátva:

- a) a gazdasági szereplő neve és címe, valamint a termék tulajdonosának vagy eladójának neve és címe, ha ez utóbbi más személy;
- b) a termék neve vagy a takarmánykeverék ismertetése, kiegészítve egy ökológiai termelésre való hivatkozással;
- c) annak az ellenőrző hatóságnak vagy szervnek a neve vagy kódszáma, amelyhez a gazdasági szereplő tartozik; valamint
- d) amennyiben szükséges, a tétel azonosító jelzése, amely egy nemzeti szinten jóváhagyott, vagy az ellenőrző hatósággal vagy szervvel egyeztetett jelölési rendszer szerint kerül megállapításra, és lehetővé teszi, hogy a tételt a 24. cikkben említett nyilvántartásoknak megfeleltessék.

Az a)–d) pontban hivatkozott információk feltüntethetők egy kísérő dokumentumon is, ha az a termék csomagolásához, tartályához vagy a járműves szállításhoz egyértelműen hozzárendelhető. Ennek az árukísérő okmánynak a szállítóról és/vagy a fuvarozóról is kell adatokat tartalmaznia.

2.2. A csomagolás, a tartályok, illetve a járművek lezárása a következő esetekben nem kötelező:

- a) ha a szállítás két olyan gazdasági szereplő között közvetlenül történik, amelyek mindegyike az ökológiai ellenőrzési rendszer hatálya alá tartozik;
- b) ha a termékekhez olyan dokumentumot csatoltak, amely tartalmazza a 2.1. pontban előírt információkat; valamint
- c) mind a küldő, mind az átvető gazdasági szereplő dokumentált nyilvántartást vezet az adott szállítási műveletekről, amely az ellenőrző hatóság vagy szerv rendelkezésére áll.

3. A takarmány más termelő- vagy előkészítő egységekbe vagy tárolási helyre szállításának egyedi szabályai

Amennyiben a takarmányt más termelő- vagy előkészítő egységekbe vagy tárolási helyre szállítják, a gazdasági szereplőknek gondoskodniuk kell a következő feltételek teljesüléséről:

- a) a szállítás folyamán az ökológiai előállítású takarmányt, az átállási takarmányt és a nem ökológiai takarmányt egymástól fizikailag teljes mértékben elkülönítik;
- b) a nem ökológiai termékek szállítására használt járműveket vagy tartályokat ökológiai termékek szállítására csak akkor lehet használni, ha:
 - i. az ökológiai termékek szállítására előtt megfelelő tisztítást végeztek azokon, amelynek hatékonyságát ellenőrizték, és a gazdasági szereplők nyilvántartást vezetnek ezekről a műveletekről;
 - ii. az ellenőrzési intézkedéseknek megfelelően értékelt kockázatok függvényében minden megfelelő intézkedést megtettek, és szükség szerint a gazdasági szereplők garantálják, hogy nem ökológiai termékek nem kerülhetnek forgalomba az ökológiai előállításra utaló jelzéssel;
 - iii. a gazdasági szereplő nyilvántartást vezet az ilyen szállítási műveletekről, amely az ellenőrző hatóság vagy szerv rendelkezésére áll;
- c) a kész ökológiai takarmány szállítására fizikailag vagy időben elkülönül az egyéb késztermékek szállításától;
- d) a szállítás megkezdésekor a termékek mennyiségét és szállítási fordulónként minden egyes szállított mennyiséget feljegyeznek.

4. Élő halak szállítása

- 4.1. Az élő halakat tiszta vízű és a célra alkalmas tartályban kell szállítani, amely a hőmérséklet és az oldott oxigéntartalom tekintetében megfelel fiziológiai szükségleteiknek.
- 4.2. Az ökológiai hal és haltermékek szállítását megelőzően a tartályokat alaposan ki kell tisztítani, fertőtleníteni és mosni.
- 4.3. A stressz csökkentése érdekében megelőző intézkedéseket kell hozni. A szállítás során az állománysűrűség nem érheti el a faj számára káros szintet.
- 4.4. A 4.1., 4.2. és 4.3. pontban említett műveletekre vonatkozó igazoló dokumentációt meg kell őrizni.

5. Más gazdasági szereplőktől vagy termelőegységektől érkező termékek átvétele

Ökológiai termék átvételekor a gazdasági szereplő szükség esetén ellenőrzi a csomagolás vagy a tartály zárását, valamint a 2. szakaszban előírt jelzések meglétét.

A gazdasági szereplőnek össze kell vetnie a 2. szakaszban említett címkén szereplő információkat a kísérő okmányokon szereplő információkkal. Ezeknek az ellenőrzéseknek az eredményeit egyértelműen bele kell foglalni a 24. cikkben említett nyilvántartásba.

6. Egyedi szabályok a harmadik országból származó termékek átvételére

Ökológiai termékek harmadik országokból olyan csomagolásban vagy tartályban szállítva importálhatók, amelynek lezárása megakadályozza a szállítmány tartalmának kicserélését, és amelyen szerepelnek az exportőr azonosítására szolgáló adatok, továbbá minden egyéb olyan

jelölés és jelzőszám, amely a szállítmány és a harmadik országból történő behozatalhoz szükséges ellenőrzési tanúsítvány megfelelő azonosítását szolgálja.

A harmadik országból származó ökológiai termék átvételekor annak a természetes vagy jogi személynek, amely részére a behozott szállítmányt szállítják, és aki további feldolgozás és/vagy forgalmazás céljából a szállítmányt átveszi, ellenőriznie kell a csomagolás vagy a tartály zárását, és – a 28. cikk (1) bekezdése b) pontja ii. alpontjának megfelelően behozott termékek esetében – ellenőriznie kell, hogy az említett cikk szerinti ellenőrzési tanúsítvány a szállítmányban lévő termékfajtára vonatkozik-e. Ennek az ellenőrzésnek az eredményét a 24. cikkben említett nyilvántartásban egyértelműen fel kell tüntetni.

7. A termékek tárolása

- 7.1. A termékek tárolásához a területeket úgy kell felhasználni, hogy biztosítva legyen a tételek azonosítása és az ökológiai termékekre vonatkozó szabályoknak meg nem felelő termékek vagy anyagok általi szennyezés vagy az azokkal való keveredés elkerülése. Az ökológiai termékeknek mindig egyértelműen azonosíthatóknak kell lenniük.
- 7.2. Az ökológiai növényeket és állatállományt termelő egységek esetében a termelőegységnél a 19. cikk értelmében ökológiai termelésben való alkalmazásra engedélyezettektől különböző alapanyagok tárolása tilos.
- 7.3. Az allopatias állatgyógyászati készítmények és antibiotikumok tárolása engedélyezett a mezőgazdasági üzemekben és az akvakultúra-gazdaságokban, feltéve, hogy azokat állatorvos írta fel a II. melléklet II. részének 1.5.2.2. pontjában vagy III. része 4.1.4.2. pontjának a) alpontjában említett kezeléssel kapcsolatban, azokat felügyelt helyen tárolják, valamint amennyiben azokat az állatállomány nyilvántartásába a 24. cikkben említett módon bevezetik.
- 7.4. Abban az esetben, ha a gazdasági szereplők nem ökológiai termékeket és ökológiai termékeket is kezelnek, és az utóbbiakat olyan létesítményekben tárolják, amelyben más mezőgazdasági termékeket vagy élelmiszereket is tárolnak:
 - a) az ökológiai termékeket a többi mezőgazdasági terméktől vagy élelmiszertől el kell különíteni;
 - b) minden intézkedést meg kell tenni a szállítmányok azonosításának biztosítása, valamint a nem ökológiai termékekkel való keveredés vagy felcserélődés megakadályozása érdekében;
 - c) az ökológiai termékek tárolását megelőzően megfelelő tisztítási műveleteket kell végezni, ezek hatékonyságát ellenőrizni, és a gazdasági szereplőnek írásban rögzítenie kell.

IV. MELLÉKLET

A 21. CIKKBEN EMLÍTETT KIFEJEZÉSEK

BG: биологичен.

ES: ecológico, biológico.

CS: ekologické, biologické.

DA: økologisk.

DE: ökologisch, biologisch.

ET: mahe, ökoloogiline.

EL: βιολογικό.

EN: organic.

FR: biologique.

GA: orgánach.

HR: ekološki.

IT: biologico.

LV: bioloģisks, ekoloģisks.

LT: ekologiškas.

LU: biologesch.

HU: ökológiai.

MT: organiku.

NL: biologisch.

PL: ekologiczne.

PT: biológico.

RO: ecologic.

SK: ekologické, biologické.

SL: ekološki.

FI: luonnonmukainen.

SV: ekologisk.

V. MELLÉKLET

AZ EURÓPAI UNIÓS ÖKOLOGÓ ÉS A KÓDSZÁMOK

1. Logó

- 1.1. Az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logójának (a továbbiakban: európai uniós ökológó) az alábbi mintát kell követnie:

A LOGÓT be kell illeszteni ide

- 1.2. A referenciaszín a Pantone színskála szerint Pantone 376 zöld, illetve zöld (50 % cián + 100 % sárga) négy színnyomás használata esetén.
- 1.3. Az európai uniós ökológót lehet az alábbiak szerint fekete-fehérben is használni, de csak abban az esetben, ha a színes logó használata nem kivitelezhető:

A LOGÓT be kell illeszteni ide

- 1.4. Amennyiben a csomagolás vagy a címke háttérszíne sötét, a szimbólumot lehet negatív formában használni a csomagolás vagy a címke háttérszínének alkalmazásával.
- 1.5. Ha a színes logó színes háttéren helyezkedik el, és ezért nehezen látható, a logó körül a háttérszínekkel való kontraszt fokozása érdekében a logó vonallal körülhatárolható.
- 1.6. Azokban a kivételes esetekben, amikor a csomagoláson a jelzéseket egységesen egy színnel tüntetik fel, az európai uniós ökológó ezzel a színnel is használható.
- 1.7. Az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logójának legalább 9 mm magasnak és legalább 13,5 mm szélesnek kell lennie; a magasság/szélesség aránya minden esetben 1:1,5. A nagyon kis csomagolásoknál a magasság minimális mérete kivételesen 6 mm-re csökkenthető.
- 1.8. Az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logója társítható az ökológiai termelésre utaló egyéb grafikai vagy szöveges elemekkel, feltéve, hogy ez utóbbiak nem módosítják vagy változtatják meg sem az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logójának jellegét, sem a 22. cikknek megfelelően meghatározott jelzéseket. Ha az Európai Unió ökológiai termelés jelölésére szolgáló logója olyan nemzeti vagy magánlogókkal együtt szerepel, amelyek a 2. pontban megadott referenciaszíntől eltérő zölddel készülnek, akkor az uniós logó színe eltérhet a referenciaszíntől.

2. Kódszámok

A kódszámok általános formátuma a következő:

AB-CDE-999

ahol:

- a) az „AB” annak az országnak az ISO-kódja, ahol az ellenőrzésekre sor kerül;
- b) a „CDE” a Bizottság vagy az egyes tagállamok által meghatározott, az ökológiai termelési módra utaló hárombetűs kifejezés, például „bio” vagy „öko” vagy „org” vagy „eko”; valamint
- c) a „999” az a legfeljebb három számjegyű hivatkozási szám, amelyet:

- i. az egyes tagállamok illetékes hatósága azoknak az ellenőrző hatóságoknak vagy ellenőrző szervezeteknek ad, amelyekre az ellenőrzési feladatok ellátását átruházta;
- ii. a Bizottság:
 - a 29. cikknek megfelelően a Bizottság által elismert ellenőrző hatóságoknak vagy szervezeteknek ad;
 - a 31. cikknek megfelelően a Bizottság által elismert harmadik országbeli illetékes hatóságoknak ad.